

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE ŽUPANIJE ZAPADNOHERCEGOVAČKE

2023.

Broj: 01-02-08-11-3-3114-7/23

Sarajevo, septembar 2024.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	11
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	14
5.1	Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja	14
5.2	Izveštavanje.....	15
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	15
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	16
6.1.1	Prihodi i primici	16
6.1.1.1	Prihodi od poreza.....	16
6.1.1.2	Neporezni prihodi	16
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	17
6.1.2.1	Rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda	18
6.1.2.1.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih.....	18
6.1.2.1.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	20
6.1.2.1.3	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	21
6.1.2.2	Rashodi zdravstvene zaštite.....	21
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	32
6.1.2.4	Kapitalni transferi.....	33
6.1.3	Finansijski rezultat.....	33
6.2	BILANS STANJA.....	34
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	34
6.2.1.1	Novčana sredstva.....	34
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja	34
6.2.1.3	Kratkoročni plasmani.....	36
6.2.2	Stalna sredstva	36
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	37
6.2.4	Popis imovine i obaveza	38
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	39
7.	JAVNE NABAVKE	39
8.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	42
V.	PRILOZI	46
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	46
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	46

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: Zavod)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2023. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Zavoda na 31. 12. 2023. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- Rashodi po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nisu knjigovodstveno evidentirani ni priznati u skladu sa Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, kojim je propisano da se rashodi priznaju u onom periodu kada je nastala obaveza za plaćanje. To je za posljedicu imalo precijenjene rashode za 326.664 KM. Osim toga, zbog međusobnog prebijanja obaveza i potraživanja po osnovu paušalnih naknada potcijenjene su obaveze, potraživanja i razgraničeni prihodi za 447.744 KM, što nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačke 6.1.2.2 i 6.1.3 Izvještaja).**

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili posjedu za građevinske objekte, čija je nabavna vrijednost na 31. 12. 2023. godine u poslovnim knjigama iskazana u iznosu od 3.199.443 KM (tačka 6.2.2 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Zavod.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Zavoda;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Zavoda za 2023. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Nije uspostavljena Jedinica za internu reviziju kao ključni element internog nadzora kojim se osigurava sistematičan pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizicima, kontrolama i procesima upravljanja, što je obaveza u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH (tačka 4. Izvještaja);
2. Popis građevinskih objekata, potraživanja i obveza, te usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije izvršeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.4 Izvještaja);
3. Nisu blagovremeno pokrenuti postupci nabavke usluga održavanja informatičkog sistema SANUS, usluga nadogradnje informatičkog sistema, i uredskog i štampanog materijala, što je za posljedicu imalo zaključivanje ugovora ukupne vrijednosti od 305.027 KM, po osnovu kojih se realizacija odvija u cijelosti ili najvećim dijelom u narednoj fiskalnoj godini, za koju nije odobren finansijski plan. To znači da nisu osigurana finansijska sredstva za realizaciju ugovora ili dijela ugovora, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- Evidencije o radnom vremenu ne sadrže podatke o vremenu početka i kraja radnog dana, ukupnom radnom vremenu, prekidima, niti korištenju pauze, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost (tačka 6.1.2.1.1 Izvještaja);

- Skrećemo pažnju na neusklađenost kantonalnog sa federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, što je imalo za posljedicu da je ugovaranje usluga zdravstvene zaštite vršeno na osnovu odluka o zaključivanju ugovora, koje je donio Upravni odbor Zavoda uz saglasnost nadležnog ministra, a ne na osnovu provedenih postupaka javnih nabavki, kao i da su sredstva za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova planirana u finansijskom planu Zavoda.

Osim toga, skrećemo pažnju da je Zakonom o zdravstvenom osiguranju propisano da osnove, kriterije i mjerila za zaključivanja ugovora sa zdravstvenim ustanovama za pružanje usluga zdravstvene zaštite utvrđuje vlada kantona na prijedlog kantonalnog ministra zdravstva, koje Vlada Županije Zapadnohercegovačke nije utvrdila (tačke 6.1.2.2 i 6.1.2.4 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je odgovoran da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 19. 9. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Pravilnik o plaćama uskladiti sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja u dijelu obračuna naknada za korištenje vlastitog automobila za potrebe službenog putovanja.	4.
2.	Izvršiti unos mape procesa i Registra rizika u PIFC aplikaciju u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH.	4.
3.*	Uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	4.
4.*	Kod izrade i donošenja Finansijskog plana dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, te planirati izdvajanje sredstava zakonske rezerve u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju.	5.1
5.	Analizu iskaza (tekstualni dio) sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	6.
6.*	Evidencije o radnom vremenu voditi u skladu s odredbama kantonalnog Zakona o radu i Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	6.1.2.1.1
7.	Preispitati obračun i isplatu jubilarnih nagrada zaposlenicima s obzirom na to da se njihova isplata, kao i pripadajući porezi i doprinosi, vrši iz sredstava doprinosa za zdravstveno osiguranje.	6.1.2.1.1
8.*	Angažovanje izvršilaca za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta vršiti u skladu s odredbama Zakona o radu.	6.1.2.1.2
9.*	U saradnji sa Skupštinom Županije Zapadnohercegovačke osigurati da se ugovaranje usluga zdravstvene zaštite provodi putem postupaka javnih nabavki, kao i da se sredstva za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova osiguravaju u kantonalnim budžetima, kako je propisano odredbama federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti.	6.1.2.2
10.*	Rashode i obaveze za pružene zdravstvene usluge SKBM-a knjigovodstveno evidentirati na osnovu relevantne dokumentacije, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.1.2.2
11.*	Blagovremeno zaključivati ugovore za pružanje usluga zdravstvene zaštite, kako bi se osiguralo pružanje usluga u skladu sa zaključenim ugovorima.	6.1.2.2

12.*	Vršiti redovne kontrole zdravstvenih ustanova, odnosno provjeru prava i obaveza zdravstvenih ustanova, u skladu sa zaključenim ugovorima.	6.1.2.2
13.*	Potraživanja i obaveze, odnosno razgraničenja i rashode proizašle iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju knjigovodstveno evidentirati na propisanim bilansnim pozicijama u skladu sa Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.1.2.2
14.	Uputstvo o proceduri i načinu vođenja stvarnih i paušalnih troškova uskladiti sa Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja.	6.1.2.2
15.*	Finansijskim planom ili drugim internim aktom Zavoda utvrditi iznos sredstava kojima raspolaže Upravni odbor i direktor za isplatu jednokratnih novčanih pomoći, a njihovo evidentiranje vršiti u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.1.2.2
16.	Sredstva obveznog zdravstvenog osiguranja koristiti za namjene propisane Zakonom o zdravstvenom osiguranju.	6.1.2.3
17.	Uspostaviti potpunu i sveobuhvatnu evidenciju potraživanja i obaveza proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju koje će predstavljati osnov za blagovremeno usklađivanje evidencija sa FZZOIR-om, te izvršiti usaglašavanje potraživanja i obaveza sa FZZOIR-om.	6.2.1.2
18.*	Osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja građevinskih objekata knjigovodstveno evidentiranih u poslovnim knjigama Zavoda.	6.2.2
19.*	Obaveze za naknade prema fizičkim licima evidentirati u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.3
20.*	Redovnim godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje građevinskih objekata, potraživanja i obaveza, i uskladiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem, kako je propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.4
21.*	Plan javnih nabavki sačinjavati na realnoj osnovi i blagovremeno pokretati postupke javnih nabavki kako bi se realizacija ugovora vršila u tekućoj fiskalnoj godini za koju su finansijskim planom osigurana sredstva.	7.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (14)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj;
- Odluka o izvršenju Finansijskog plana Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu i Odluka o izvršavanju Rebalansa Finansijskog plana Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu;
- Finansijski plan Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke i Rebalans finansijskog plana Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Uredba o osnivanju Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti Županije Zapadnohercegovačke;
- Zakon o lijekovima;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o radu Županije Zapadnohercegovačke;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Statut Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke; kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Zavod je osnovan 2. 5. 2002. godine Uredbom o osnivanju Zavoda za zdravstveno osiguranje² koju je donijela Vlada Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: ŽZH). Do 31. 12. 2001. godine bio je u sastavu Međuzupanijskog zavoda zdravstvenog osiguranja Mostar (u daljnjem tekstu: Međuzupanijski zavod), nakon čega počinje sa radom kao Zavod za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke. Pitanja imovine i obaveza Zavoda nastala iz poslovanja u sastavu Međuzupanijskog zavoda uređena su Odlukom o razdruživanju i Protokolom o raspodjeli prihoda, obaveza i potraživanja Međuzupanijskog zavoda od 22. 7. 2002. godine.

U skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju³ i Statutom, Zavod obavlja sljedeće poslove: provodi politiku razvoja i unapređenja zdravstvene zaštite koja se osigurava obaveznim zdravstvenim osiguranjem, planira i prikuplja novčana sredstva obaveznog zdravstvenog osiguranja, te plaća usluge zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim djelatnostima, obavlja poslove u vezi s ostvarivanjem prava osiguranih osoba, brine o zakonitom i pravovremenom ostvarivanju tih prava, te im pruža stručnu pomoć u ostvarivanju prava i zaštite njihovih interesa, obavlja poslove ugovaranja sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim djelatnostima, učestvuje u izradi i provodi međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje, obavlja poslove u vezi s ostvarivanjem zdravstvene zaštite u inostranstvu, te uređuje ostala pitanja vezana za ostvarivanje prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Radi provođenja obaveznog zdravstvenog osiguranja organizovana je Stručna služba u sjedištu Zavoda u Grudama. U sklopu Zavoda, izvan sjedišta, djeluju područne organizacijske jedinice (područni uredi) na području svake općine/grada na prostoru ŽZH: Grude, Ljubuški, Posušje i Široki Brijeg.

Unutrašnja organizacija uređena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2014. godine, sa izmjenama i dopunama iz 2019. i 2022. godine (na koje su date saglasnosti Vlade ŽZH, na posljednju izmjenu Vlada ŽZH 5. 5. 2022. godine je dala saglasnost). Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovana su radna mjesta za 68 izvršilaca, a na 31. 12. 2023. godine u Zavodu je bilo 55 zaposlenih.

Sjedište Zavoda je u Grudama, na Trgu Herceg Bosne broj 1.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Zavoda za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja finansijskog plana. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od decembra 2023. do jula 2024. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

² „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 7/02

³ „Sl. novine FBiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Zavoda za 2021. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Zavod je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da nisu preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Obračun i isplata regresa za godišnji odmor izvršena je u visini zakonom dozvoljenog neoporezivog iznosa.
2.	Povrat sredstava poslodavcima po osnovu refundiranja porodičnih naknada ženama-majkama u radnom odnosu kod fizičkih i pravnih osoba privatnog prava vršen je u roku utvrđenom Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom.
3.	Izvršeno je usaglašavanje stanja stalnih sredstava s izvorima sredstava u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Kod izrade i donošenja Finansijskog plana Zavod se pridržavao odredbi utvrđenih Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, osim u dijelu rokova za sačinjavanje prijedloga Finansijskog plana i njegovog dostavljanja nadležnom ministarstvu i Vladi ŽZH. Također, nije planirano izdvajanje sredstava zakonske rezerve u skladu s Zakonom o zdravstvenom osiguranju.
2.	Ugovorom sa Sveučilišnom kliničkom bolnicom Mostar definisana su međusobna prava i obaveze u dijelu pružanja, fakturisanja i plaćanja pruženih zdravstvenih usluga. Međutim, rashodi i obaveze za pružene zdravstvene usluge knjigovodstveno su evidentirani u visini ugovorenih mjesečnih tranši koje se plaćaju Sveučilišnoj kliničkoj bolnici za pružene zdravstvene usluge (umjesto u visini računa ispostavljenih od Bolnice za pružene usluge), što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.
3.	Knjigovodstveno su evidentirana potraživanja i razgraničeni prihodi po osnovu stvarnih troškova za pružene usluge hitne zdravstvene zaštite ino osiguranicima. Međutim, nisu evidentirani rashodi i obaveze po istom osnovu, što nije u skladu sa Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj. Također, potraživanja i obaveze po osnovu paušalnih naknada nisu evidentirani u skladu sa Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
Nerealizovane preporuke	
1.	Izvršiti popunjavanje sistematizovanog broja izvršilaca u odjelu za internu reviziju, kako bi se uspostavila funkcija interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.
2.	Evidencije o radnom vremenu voditi u skladu s odredbama Zakona o radu i Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.

3.	Ugovore o djelu zaključivati samo za obavljanje konkretnih poslova koji traju određeno vrijeme, u skladu sa zakonskim propisima.
4.	U saradnji sa Skupštinom Županije Zapadnohercegovačke osigurati da se ugovaranje usluga zdravstvene zaštite provodi putem postupaka javnih nabavki, kao i da se sredstva za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova osiguravaju u kantonalnim budžetima, kako je propisano odredbama federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti.
5.	Pravovremeno zaključivati ugovore za pružanje usluga zdravstvene zaštite, kako bi se osiguralo pružanje usluga u skladu sa zaključenim ugovorima.
6.	Vršiti kontinuirane kontrole zdravstvenih ustanova, odnosno provjeru prava i obaveza zdravstvenih ustanova, u skladu sa zaključenim ugovorima.
7.	Finansijskim planom ili drugim internim aktom Zavoda utvrditi iznos sredstava kojima raspolaže Upravni odbor i direktor za isplatu jednokratnih novčanih pomoći, a njihovo evidentiranje vršiti u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
8.	Osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama Zavoda.
9.	Obaveze za naknade prema fizičkim licima evidentirati u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
10.	Kod provođenja redovnog godišnjeg popisa utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvršiti usaglašavanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
11.	Pravovremeno pokretati postupke javnih nabavki kako bi se realizacija ugovora vršila u tekućoj fiskalnoj godini, a preuzimanje obaveza na teret budžeta vršilo u skladu s odredbama Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj.
Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja	
1.	Svake godine sačinjavati Strateški plan interne revizije za period od tri godine i izvještaje interne revizije sačinjavati u skladu s Metodologijom rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH. Nije izvršena ocjena postupanja ove preporuke, jer u Odjelu interne revizije nije zaposlena niti jedna osoba.
2.	Nije utvrđeno da tokom revidirane godine Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH nije obavljao ažurno svoje poslove. Također, Zavod nema uspostavljenu potpunu i sveobuhvatnu pomoćnu evidenciju obaveza i potraživanja po osnovu stvarnih troškova i paušalnih naknada na osnovu koje bi mogao poduzimati određene aktivnosti s ciljem bržeg rješavanja i usaglašavanja ovih potraživanja i obaveza. Zbog navedenoga nije mogla biti izvršena ocjena preporuke „U saradnji sa FZZOIR-om poduzeti aktivnosti na bržem rješavanju obaveza i potraživanja po osnovu paušalnih naknada i stvarnih troškova utvrđenih međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje.

Nakon izvršene revizije za 2023. godinu data je ukupno 21 preporuka, od čega je sedam novih i 14 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu (11 nerealizovanih i tri djelimično realizovane).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

U pismu menadžmentu dato je sedam preporuka, od kojih su dvije implementirane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, dvije djelimično implementirane, a za tri preporuke nisu preduzete aktivnosti.

Rukovodstvo nije pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti s obzirom na to da većina preporuka nije implementirana, zbog čega će se preporuke ponoviti u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Zavod u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavlja i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁴ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Izvršili smo analizu uspostavljenog sistema internih kontrola kao modela, koji se definiše kao proces koji provodi menadžment, dizajniran kako bi osigurao prihvatljivu garanciju za ostvarivanje ciljeva u djelotvornosti i učinkovitosti poslovanja, pouzdanosti finansijskog izvještavanja i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonima i propisima.

Upravni odbor Zavoda donio je **Statut** na koji je Skupština ŽZH dala saglasnost 2. 10. 2011. godine. Njime su uređeni: djelatnost, sjedište i naziv, zastupanje i predstavljanje, obaveze i prava prema osnivačima, sredstva za rad, Stručna služba Zavoda, statusne promjene, organi upravljanja, djelatnost i organizacija, rješavanja o pravima iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, planiranje, finansiranje, finansijsko poslovanje i kontrola provođenja obaveznog zdravstvenog osiguranja, javnost rada, kontrole provođenja obaveznog zdravstvenog osiguranja i druga značajna pitanja.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2014. godine, izmjene i dopune iz 2019. godine i 2022. godine, utvrđena je: organizacija i djelatnost, prava, obaveze i odgovornosti Stručne službe, organizacija poslova i radnih zadataka, složenost poslova, uslovi i kriteriji za obavljanje poslova i radnih zadataka i ostala bitna pitanja za organizaciju i sistematizaciju Stručne službe. Osnovne organizacijske jedinice u sjedištu Zavoda su: Ured direktora (u sastavu je Odjel za internu reviziju), Služba za odnose s osiguranicima, Služba za ekonomske poslove i Služba za kontrolu, razvoj i analizu.

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

Upravljanje rizicima je proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve korisnika javnih sredstava, te poduzimanja potrebnih radnji, posebno primjenom sistema finansijskog upravljanja i kontrole, u svrhu smanjenja rizika. Zavod je usvojio Strategiju upravljanja rizicima. Izvršena je identifikacija i procjena rizika, te je sačinjen Registar rizika.

Zavod je usvojio značajan broj internih akata i procedura s ciljem uspostavljanja kontrolnih aktivnosti kao jedne od komponenti sistema internih kontrola. Uvidom u njih konstatovano je da Pravilnik o plaćama Zavoda nije usaglašen sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja⁶ u dijelu obračuna naknada za korištenje vlastitog automobila za potrebe službenog putovanja. Pravilnikom je propisano da zaposleniku koji ima odobrenje da za službeno putovanje koristi automobil u svom vlasništvu pripada naknada u visini 20% od cijene jednog litra benzina koji koristi po pređenom kilometru na odobrenoj relaciji, dok je Uredbom propisana naknada u visini od 15% cijene litra benzina. **Pregledom prezentovanih naloga za službeno putovanje utvrđeno je da Zavod prilikom obračuna i isplate ovih naknada primjenjuje odredbe Uredbe, iako Pravilnik o plaćama u ovom dijelu nije usaglašen sa Uredbom.**

Također, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Zavoda koji je donesen 18. 1. 2022. godine nije bio usaglašen sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor, a nije bio donesen ni interni akt o organizaciji računovodstvenog informacijskog sistema, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Postupajući po preporukama iz Pisma menadžmentu nakon obavljene prethodne revizije za 2023. godinu, direktor je krajem 2023. godine donio: Računovodstvene politike usaglašene sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Pravilnik o organizaciji računovodstvenog informacionog sistema.

Također, Zavod je sačinio Mapu poslovnih procesa. Registar rizika i mapa poslovnih procesa su ažurirani na godišnjem nivou, međutim nije izvršen unos Mape poslovnih procesa i Registra rizika u PIFC (Modul za finansijsko upravljanje i kontrolu) u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH.⁷

Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu sačinjen je i 13. 2. 2024. godine dostavljen Ministarstvu finansija Županije Zapadnohercegovačke. U dijelu mjera koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama navedeno je da je Registar rizika ažuriran na godišnjem nivou, a mjere otklanjanja rizika provodile su se u okviru rokova utvrđenih za izvršenje, sve nove mjere ažurirane su u Registru rizika (što su izvršene aktivnosti, a ne mjere koje se planiraju poduzeti), dok za komponente: kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije i praćenje i procjenu sistema mjere za daljnji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole nisu navedene.

Shodno navedenom, konstatujemo da sistem finansijskog upravljanja i kontrole nije u potpunosti uspostavljen u dijelu kontrolnih aktivnosti u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Ministarstvu finansija u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.⁸

Preporuke:

- **Pravilnik o plaćama uskladiti sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja u dijelu obračuna naknada za korištenje vlastitog automobila za potrebe službenog putovanja;**
- **izvršiti unos mape procesa i Registra rizika u PIFC aplikaciju u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH.**

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 44/16, 50/16, 31/23

⁷ V. broj 846/2023 od 21. 6. 2023. godine

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

Organi Zavoda

Zakonom o zdravstvenom osiguranju (član 101.) utvrđeno je da Zavodom upravlja Upravni odbor kojeg imenuje vlada kantona, na prijedlog kantonalnog ministra zdravstva. Djelokrug i rad Upravnog odbora regulisan je ovim Zakonom i Statutom Zavoda, kojim je utvrđeno da se Upravni odbor sastoji od devet članova (predsjednik i osam članova), i to: tri člana iz reda osiguranika zdravstvenog osiguranja, dva člana iz reda poslodavaca i četiri člana iz reda zdravstvenih radnika.

Upravni odbor imenovan je Rješenjem Vlade ŽZH od 2. 10. 2020. godine na mandatni period od četiri godine, u sastavu: Velimir Markota, predsjednik, članovi: Zlatko Ramljak, Vjekoslav Filipović, Ante Bogut, Branimir Skoko, Zoran Slišković, Anđelko Mikulić i članice: Mirjana Džajić i Mirela Luburić. Upravni odbor u 2023. godini održao je 12 sjednica na kojima su razmatrana pitanja iz njegove nadležnosti.

Direktor Zavoda, organizuje i rukovodi poslovanjem Zavoda, te ga predstavlja i zastupa u skladu sa Zakonom i Statutom. Na mjesto direktora imenovan je Vilson Crnjac, Rješenjem Vlade ŽZH od 22. 4. 2021. godine, na mandatni period od četiri godine, što mu je ujedno i treći mandat.

Zamjenik direktora Zavoda, u skladu sa članom 28. Statuta, zamjenjuje direktora u slučaju njegove spriječenosti, sa svim ovlastima i odgovornostima, u obavljanju poslova. Vlada ŽZH je Rješenjem od 22. 4. 2021. godine na poziciju zamjenika direktora imenovala Gordana Bradvicu, na mandatni period od četiri godine, što mu je ujedno drugi mandat.

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁹ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH,¹⁰ Zavod je obavezan uspostaviti jedinicu za internu reviziju.

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2022. godine predviđen je Odjel za internu reviziju (mišljenje Federalnog ministarstva finansija na ovaj Pravilnik je dato 4. 1. 2022. godine). U njemu su sistematizovana radna mjesta za tri izvršioca (voditelj odjela i dva interna revizora), koja nisu popunjena. Do okončanja prethodne revizije nisu prezentovane aktivnosti vezane za popunjavanje sistematizovanih radnih mjesta Odjela za internu reviziju.

Funkcija interne revizije nije uspostavljena, niti je osigurano njeno funkcionisanje kao ključnog elementa unutrašnjeg nadzora. To više dobiva na važnosti ako se uzmu u obzir sredstva utvrđena finansijskim planom, odnosno rebalansom finansijskog plana, kao i značajnost poslova datih u nadležnost Zavodu. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH. Skrećemo pažnju da interna revizija s finansijskim upravljanjem i kontrolom treba osigurati razumno uvjerenje da interne kontrole funkcionišu adekvatno i efikasno u skladu sa važećom regulativom.

Preporuka:

- **uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.**

Prevenција korupcije

Odlukom od 21. 9. 2022. godine Vlada ŽZH usvojila je Strategiju za borbu protiv korupcije za period 2022–2024. godine i Akcijski plan za provedbu Strategije Županije Zapadnohercegovačke za borbu protiv korupcije za period 2022–2024. godine. Ovim aktima, između ostalog, utvrđena je obaveza svim tijelima Županije da imenuju koordinatore koji će biti zadužen za provođenje antikorupcijskih aktivnosti i usvajanje ili revidiranje vlastitog plana djelovanja protiv korupcije.

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Direktor je 29. 12. 2023. godine donio Odluku o izradi novog plana integriteta i Odluku, kojom je imenovao Radnu grupu, koja je imala obavezu u roku od 3 mjeseca sačiniti Plan integriteta i dostaviti ga direktoru. Nacrt plana integriteta usvojio je direktor 29. 4. 2024. godine, a 30. 4. 2024. godine dostavljen je Vladi ŽZH na saglasnost. Do okončanja revizije Vlada ŽZH na njega nije dala saglasnost.

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja

Zavod je sačinio Dokument okvirnog budžeta za period 2023-2025. godine u skladu sa Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, koji je 8. 2. 2022. godine usvojio Upravni odbor.

Zakonom o proračunima Županije Zapadnohercegovačke (član 18. stav 4) propisano je da prijedlog finansijskog plana s odlukom o izvršenju finansijskog plana nadležno ministarstvo s mišljenjem Ministarstva finansija, koje je ovlašteno predložiti njegove izmjene, dostavlja do 1. 10. tekuće godine Vladi ŽZH na razmatranje.

Uvidom u proceduru izrade i donošenja Finansijskog plana za 2023. godinu konstatovano je da je Zavod Finansijski plan za 2023. godinu i Odluku o njegovom izvršenju dostavio Ministarstvu finansija i Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne zaštite Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo) 25. 10. 2022. godine, **što nije u skladu s članom 18. stav 4. Zakona o proračunima Županije Zapadnohercegovačke.**

Finansijski plan Zavoda za 2023. godinu Upravni odbor usvojio je 19. 12. 2022. godine, a Vlada ŽZH na njega je dala saglasnost 22. 12. 2023. godine.¹¹ Finansijskim planom su planirani uravnoteženi prihodi, i rashodi i izdaci, u ukupnom iznosu od 64.628.000 KM.

Strukturu planiranih prihoda čine prihodi od poreza (62.800.000 KM) i neporezni prihodi (1.828.000 KM). Strukturu planiranih rashoda i izdataka najvećim dijelom čine: rashodi zdravstvene zaštite u iznosu od (53.220.000 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (2.886.000 KM), troškova zaposlenih i doprinosi (2.630.000 KM), i sredstva tekuće rezerve (2.800.000 KM), koja su planirana u skladu sa Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj.

Zavod nije izdvojio sredstva zakonske rezerve u visini 5% ukupnih rashoda ostvarenih u prethodnoj godini u skladu sa članom 106. Zakona o zdravstvenom osiguranju, niti ih je planirao u Finansijskom planu za 2023. godinu.

Upravni odbor je 8. 11. 2023. godine usvojio Rebalans finansijskog plana za 2023. godinu i Odluku o izvršenju Rebalansa finansijskog plana za 2023. godinu, na koje je Vlada ŽZH dala saglasnost 12. 12. 2023. godine. Rebalansom finansijskog plana za 2023. godinu planirani su uravnoteženi prihodi, i rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 73.028.000 KM i u odnosu na Finansijski plan uvećani su za 8.400.000 KM.

Navedenim izmjenama i dopunama najznačajnije povećanje sredstava je na pozicijama: prihodi od poreza (za 8.075.000 KM), dok se povećanje rashoda odnosi na povećanje usluga primarne zdravstvene zaštite (za 2.940.000 KM), usluga konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite (za 2.844.000 KM), izdataka za lijekove s pozitivne liste lijekova (za 900.000 KM), usluge bolničke zdravstvene zaštite (450.000 KM) i izdataka za ortopedsku i druga pomagala (400.000 KM).

Izmjenama i dopunama Finansijskog plana tekuća rezerva je uvećana za 200.000 KM i iznosi 3.000.000 KM. Tokom 2023. godine korištena su sredstva tekuće rezerve u svrhu realizacije izdataka za usluge zdravstvene zaštite u ukupnom iznosu od 1.796.087 KM.¹²

¹¹ Članom 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj utvrđeno je da Vlada ŽZH daje saglasnost na finansijski plan vanbudžetskog fonda, a o Odluci o davanju saglasnosti Vlada mora upoznati Skupštinu ŽZH odmah nakon njenog donošenja.

¹² Iz sredstava tekuće rezerve realizovani su izdaci za: konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite od 1.000.000 KM, primarne zdravstvene zaštite 380.628 KM, tekućih transfera od 190.549 KM, lijekova s pozitivne Liste 95.347 KM, ortopedskih pomagala sa Liste od 72.023 KM i liječenja u inostranstvu od 57.540 KM

Odlukom o trošenju sredstava rezervi, koju je 24. 2. 2023. godine donio Upravni odbor Zavoda, rezervisana su sredstva u iznosu od 3.500.000 KM za pokriće troškova po osnovu neplaniranih izdataka u 2023. godini. Sredstva tekuće rezerve korištena su u skladu sa Odlukom o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Finansijskog plana za 2023. godinu, koju je 27. 2. 2024. godine donio Upravni odbor Zavoda.

Program rada Zavoda za 2023. godinu usvojen je Odlukom Upravnog odbora od 16. 12. 2022. godine. Osim toga, 28. 12. 2021. godine usvojen je i Strateški plan za period 2022-2024.

Obavljenom revizijom konstatovano je da Zavod pri izradi i donošenju Finansijskog plana za 2023. godinu nije osigurao dosljednu primjenu Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj u dijelu rokova za sačinjavanje prijedloga Finansijskog plana. Također, Zavod nije ispoštovao zakonsku obavezu planiranja i izdvajanja sredstava zakonske rezerve u skladu s članom 106. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Preporuka:

- ***kod izrade i donošenja Finansijskog plana dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, te planirati izdvajanje sredstava zakonske rezerve u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju.***

5.2 Izvještavanje

Upravni odbor je 27. 2. 2024. godine donio Odluku o usvajanju Finansijskog izvještaja za 2023. godinu (Izvještaj o izvršenju finansijskog plana za 2023. godine).

Osim toga, Odlukom Upravnog odbora od 27. 2. 2024. godine usvojen je Izvještaj o radu za 2023. godinu, a Vlada ŽZH usvojila ga je na sjednici održanoj 13. 5. 2024. godine.

Periodični izvještaji dostavljeni su Federalnom ministarstvu finansija i Ministarstvu finansija Županije Zapadnohercegovačke u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Zavod je sačinio Godišnje finansijske izvještaje za 2023. godinu i dostavio ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Godišnje finansijske izvještaje Upravni odbor je usvojio 27. 2. 2024. godine, u skladu s članom 19. Statuta.

Bilješke uz finansijske izvještaje (Analiza iskaza – tekstualni dio) sadrže općenite informacije o vrsti ostvarenih prihoda, o nabavljenim stalnim sredstvima, amortizaciji, dospelosti kratkoročnih obaveza. Također, u Bilješkama je navedeno da su rashodi priznati i računovodstveno evidentirani u momentu stvaranja, tj. u periodu na koji se odnose, iako je revizijom utvrđeno da rashodi po osnovu inoosiguranja nisu priznati u skladu sa modificiranim računovodstvenim načelom nastanka događaja. **Analiza iskaza (tekstualni dio) nije sačinjena u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, jer ne sadrži obrazloženje izvršenja finansijskog plana i analizu odstupanja ostvarenih od planiranih prihoda, rashoda i izdataka; analizu potraživanja; analizu obaveza, analizu stalnih sredstava u obliku stvari i prava, kao ni zaključak.**

Također, naknadnom provjerom Zavod je utvrdio grešku u obrascu Izvještaj o novčanim tokovima (kapitalni izdaci bili su iskazani u sumi sa izdacima za materijal, inventar i usluge) i u obrascu Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta u dijelu sintetička klasifikacija funkcije Vlade – COFOG. Pozicije prihoda i rashoda ispravno su iskazane u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2023. godinu. Nakon uočenih nepravilnosti Zavod je izvršio ispravku u navedenim obrascima, te kompletan set korigovanih Godišnjih finansijskih izvještaja 13. 3. 2024. godine dostavio nadležnim organima i institucijama. Upravni odbor korigovane finansijske izvještaje usvojio je na sjednici održanoj 9. 4. 2024. godine.

Preporuka:

- ***Analizu iskaza (tekstualni dio) sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.***

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta ukupno ostvareni prihodi iskazani su u iznosu od 70.924.195 KM.

Strukturu prihoda i primitaka čine: prihodi od poreza (68.447.861 KM) i neporezni prihodi (2.476.334 KM).

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje iskazani su u iznosu od 68.447.861 KM, a ostvaruju se u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju,¹³ Zakonom o doprinosima,¹⁴ Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa¹⁵ i Odlukom o osnovicama, stopama i načinu obračunavanja i uplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje u Županiji Zapadnohercegovačkoj.¹⁶

Struktura im je sljedeća: doprinosi za obavezno zdravstveno osiguranje radnika i penzionera (66.607.130 KM), doprinosi za zdravstveno osiguranje za osigurane osobe prijavljene kod Zavoda za zapošljavanje (1.121.760 KM); doprinosi od drugih samostalnih radnika (568.327 KM), doprinosi po osnovu dobrovoljnog osiguranja (120.314 KM) i doprinosi za zdravstveno osiguranje poljoprivrednika (30.330 KM). Zavod ne stvara potraživanja po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje, već doprinose po uplati evidentira direktno na приход.

Zakonom o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa,¹⁷ koji je u primjeni od 1. 1. 2011. godine, Porezna uprava FBiH je preuzela ulogu vršenja kontrole, način obračuna i naplate doprinosa kod obveznika, kao i poduzimanje mjera prinudne naplate. U okviru Službe za ekonomske poslove prate se i analiziraju podaci o naplati prihoda. Zavod ima mogućnost pristupa bazi podataka Porezne uprave FBiH, koja nije u potpunosti ažurna, jer Porezna uprava FBiH kasni sa prenosom podataka o uplaćenim doprinosima, a to Zavodu otežava praćenje.

Prema prezentovanim podacima, u ŽZH je 31. 12. 2023. godine po osnovu zdravstvenog osiguranja bilo 81.094 osiguranika.¹⁸

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 2.476.334 KM. Struktura najznačajnijih neporeznih prihoda je sljedeća: prihodi od inozemnog osiguranja (1.161.000 KM), prihodi od premije osiguranja-markice (949.127 KM), prihodi od regresnih postupaka (206.865 KM) i ostali neplanirani prihodi (13.673 KM).

Prihodi od inozemnog osiguranja (1.161.000 KM) obuhvataju prihode od paušala 1.157.647 KM, prihode od stvarnih troškova 3.353 KM.

U skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja u FBiH (u daljem tekstu: FZZOIR) koordinira izradu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na paušalne naknade i provodi ih i koordinira rad kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje.

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 01/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19, 4/21, 6/23

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17, 39/18, 12/21, 19/23

¹⁶ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 10/09, 11/14

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 42/09

¹⁸ U strukturi ukupnog broja osiguranika najznačajniji su: aktivni osiguranici, oni koji su u radnom odnosu (22.807), osiguranici članovi porodica zaposlenika (16.753), osiguranici koji su prijavljeni kod Zavoda za zapošljavanje i članovi njihovih porodica (16.926) i osiguranici penzioneri i članovi njihovih porodica (14.988).

Prihodi po osnovu ino osiguranja priznaju se u trenutku naplate, a potraživanja od FZZOIR-a, odnosno od inozemnih nosilaca osiguranja, naplaćuju se sa zakašnjenjem od nekoliko godina (paušalne naknade naplaćene tokom 2023. godine odnosi se najvećim dijelom na period od 2018. do 2021. godine, te manjim dijelom na 2022. godinu (dio prihoda iskazan u 2023. godini odnosi se i na period od 2009. do 2013. godine), a prihodi po osnovu stvarnih troškova najvećim dijelom odnose se na 2019., 2020. i dio na 2021. godinu).

Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj (član 59.) utvrđeno je da se prihodi i primici priznaju u periodu kad su mjerljivi i raspoloživi. Prihodi po osnovu ino osiguranja u 2023. godini u iznosu od 1.161.000 KM evidentirani su po prilivu sredstava. **Međutim, obavljenom revizijom konstatovano je da Zavod u prethodnim godinama nije vršio knjigovodstveno evidentiranje potraživanja i razgraničenih prihoda po osnovu ino osiguranja u bilansnoj knjigovodstvenoj evidenciji u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH. Potraživanja i razgraničeni prihodi po ovom osnovu evidentirani su samo za stvarne troškove nastale po osnovu pružene hitne medicinske zdravstvene zaštite ino osiguranicima u 2023. godini. Također, Zavod nema uspostavljenu potpunu i sveobuhvatnu pomoćnu evidenciju potraživanja proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (detaljnije u tačkama 6.1.2.2 i 6.2.1.2 Izvještaja).**

Prihodi od premije osiguranja-markice ostvareni su na osnovu Odluke Skupštine ŽZH o premiji-učešću osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite na području Županije Zapadnohercegovačke.¹⁹

Osigurane osobe koje uplate premiju oslobođene su učešća u svim troškovima primarne, konsultativno-specijalističke i bolničke zdravstvene zaštite (osim banjskog liječenja). Visina premije na godišnjem nivou utvrđuje se Odlukom koju donosi Upravni odbor. Upravni odbor je 20. 10. 2022. godine donio Odluku o visini premije (markice) za obavezno zdravstveno osiguranje za 2023. godinu. Odlukom je definisana visina premije u iznosu od 20 KM po osiguranoj osobi, a članom 4. utvrđeno je da su djeca od rođenja do navršenih 18 godina života, korisnici stalne socijalne pomoći, te osobe s navršenih 65 godina koje su osigurane preko Ministarstva zdravstva, rada i socijalne zaštite Županije Zapadnohercegovačke oslobođene plaćanja participacije, te imaju pravo na besplatnu markicu.

Sredstva od premija osiguranja su prihod Zavoda, što je utvrđeno članom 13. Odluke Skupštine ŽZH. Osigurane osobe premiju osiguranja uplaćivale su isključivo na depozitni račun Zavoda kod ASA Banke d.d. Sarajevo.

Prihodi od regresnih postupaka iskazani su na osnovu podnesenih zahtjeva za naknadu sredstava, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju (detaljnije obrazloženo u tački 6.2.1.2 Izvještaja).

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 69.254.590 KM, što u odnosu na planirana sredstva (73.028.000 KM) predstavlja ostvarenje od 94%.

Strukturu rashoda i izdataka čine: rashodi zdravstvene zaštite u iznosu od 61.771.668 KM, tekući transferi u iznosu od 3.049.734 KM,²⁰ kapitalni transferi u iznosu od 1.049.221 KM i rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda u iznosu od 3.383.967 KM.

¹⁹ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 3/07, 3/09, 5/10

²⁰ Naknade na neto plaće u iznosu od 0,5 % za poticanje rehabilitacije i zapošljavanja uplaćene po članu 18. i 19. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazane su u okviru pozicije tekućih transfera, umjesto u okviru pozicije bruto plaća i naknada. Shodno tome, iskazani iznos transfera umanjen je za iznos od 10.703 KM i uključen u rashode i izdatke Stručne službe Zavoda.

6.1.2.1 Rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda

Rashodi i izdaci Stručne službe iskazani su u iznosu od 3.383.967 KM. Njihovu strukturu čine: plaće i naknade troškova zaposlenih i doprinosi (2.243.524 KM), izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (878.764 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (261.679 KM). Udio rashoda i izdataka Stručne službe Zavoda u ukupnim rashodima i izdacima Zavoda iznosi 4,9%.

6.1.2.1.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih i doprinosi iskazani su u iznosu od 2.243.524 KM, a čine ih bruto plaće i naknade (1.624.590 KM), naknade troškova zaposlenih (436.069 KM), doprinosi poslodavca (172.162 KM) i naknade za poticanje rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom (10.703 KM). Obračun plaća i naknada zaposlenih vrši se u skladu sa kantonalnim Zakonom o radu²¹ i Pravilnikom o plaćama. Pravilnikom o plaćama utvrđeno je vrednovanje poslova, način obračuna plaće, dodaci na plaće, naknade iz osnova materijalnih prava zaposlenih, stimulacija/destimulacija, kao i druge isplate u vezi s radom i radnim odnosima u Zavodu. Plaća se sastoji od osnovice koja se množi s koeficijentom radnog mjesta na koje je zaposlenik raspoređen, dodatka na osnovnu plaću za radni staž, uvećanja osnovne plaće za rad u posebnim okolnostima, uvećanja plaće po osnovu izvršavanja poslova i radnih zadataka te eventualna stimulacija/destimulacija na nivou mjeseca. Koeficijenti radnih mjesta utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i kreću se u rasponu od 3,3 do 8,5. Osnovica za obračun plaće zaposlenika iskazuje se u bodovima, a startni broj bodova odlukom donosi direktor uz saglasnost Upravnog odbora. Startni broj bodova za obračun plaće od januara do jula 2023. godine iznosio je 280, a od augusta do kraja godine 322 boda. Osnovna plaća zaposlenika povećava se za svaku godinu navršenog radnog staža za 0,6%, s tim da ukupno povećanje po ovom osnovu ne može biti veće od 20%. Plaća zaposlenika može se povećati, odnosno smanjiti do 20% na osnovu izvršenja obima i kvalitete posla, a rješenje o povećanju, odnosno smanjenju plaće donosi direktor Zavoda.

Najveća neto plaća isplaćena u Zavodu iznosila je 3.631 KM, najniža 1.093 KM, dok je prosječna iznosila 1.542 KM.

Kantonalnim Zakonom o radu utvrđeno je puno radno vrijeme u trajanju od 40 sati sedmično. Također, članom 44. istog zakona, definisano je da radnik koji radi duže od šest sati dnevno ima pravo na odmor od najmanje 30 minuta tokom radnog dana (pauza), te da se vrijeme odmora ne uračunava u radno vrijeme. Pravilnikom o radu Zavoda, utvrđeno je puno radno vrijeme traje 40 sati sedmično, a raspoređuje se na pet radnih dana u trajanju od osam sati. Direktor je 2021. godine donio Odluku o radnom vremenu kojom je utvrđeno radno vrijeme tokom radnog dana u direkciji Zavoda od 7³⁰ do 16⁰⁰ sati, dok se radno vrijeme u područnim uredima utvrđuje od 7⁰⁰ do 15³⁰ sati. Istom odlukom utvrđeno je korištenje dnevnog odmora (pauze) tokom radnog dana u trajanju od 30 minuta koji se koristi od 10³⁰ do 11⁰⁰ sati i koje se ne računa u dnevno radno vrijeme.

Odredbama člana 43. kantonalnog Zakona o radu navedena je obaveza vođenja evidencija o radnicima, odnosno da je poslodavac dužan svakodnevno voditi evidenciju o radnicima i da ona mora sadržavati podatke o početku i završetku radnog vremena, smjenama i druge podatke o prisutnosti radnika na radu. Obaveza vođenja evidencije o radnom vremenu utvrđena je i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu,²² kojim je propisan sadržaj i način vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu kod poslodavca. Navedenim Pravilnikom su propisani elementi koje evidencije trebaju sadržavati, kao i da se evidencija mora voditi uredno, razumljivo i ažurno na početku i na kraju radnog dana radnika. Odluku o načinu korištenja evidencije dolaska/odlaska zaposlenika Zavoda donio je direktor 2020. godine, kojom je propisano da su zaposlenici Zavoda dužni dolaziti na radno mjesto u propisanom vremenu, koje je definisano Odlukom o radnom vremenu, te se potpisati u evidenciju dolaska i evidenciju odlaska prilikom dolaska, odnosno odlaska sa posla.

²¹ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 11/17

²² „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

Uvidom u evidencije o radnom vremenu ustanovili smo da se ne vode u skladu s članom 43. kantonalnog Zakona o radu, kao ni s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanih na radu. Evidencije o radnom vremenu sadrže podatke o prisutnosti na radu (koji se potvrđuju potpisom pri dolasku na posao), korištenju godišnjeg odmora ili praznika, bolovanju i slično, ali ne sadrže obavezne podatke o početku i kraju radnog vremena, ukupnom radnom vremenu, prekidima, niti korištenju pauze.

Uvažavajući da se evidencije o radnom vremenu ne vode u skladu sa kantonalnim Zakonom o radu i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencija o radnicima i drugim licima angažovanim na radu ne možemo potvrditi njihovu vjerodostojnost.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 436.069 KM a sastoje se od: naknade za topli obrok (134.286 KM), naknade za prevoz s posla i na posao (124.796 KM), jubilarne nagrade i darovi za djecu (40.553 KM), naknada (regres) za korištenje godišnjeg odmora (34.479 KM), pomoći u slučaju teže bolesti i smrti (31.395 KM) i ostale naknade (70.560 KM).

Obračun i isplata naknada za topli obrok izvršena je u visini 1% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, u skladu s Odlukom o regulisanju naknade za topli obrok zaposlenicima Zavoda koju je direktor donio 2016. godine.

Naknade troškova prevoza regulisane su članom 25. Pravilnika o plaćama. Zaposlenik kojem nije organizovan prevoz s posla i na posao, a čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada više od 2 km, ima pravo na naknadu troškova prevoza s posla i na posao u iznosu od 15% cijene litre benzina po pređenom kilometru, a najviše do 500 KM mjesečno. Odlukom o bližim uslovima, proceduri i načinu ostvarivanja prava naknade troškova prevoza na posao i s posla zaposlenika Zavoda, koju je donio direktor 2022. godine, propisani su dokumenti na osnovu kojih se ostvaruje pravo na naknadu troškova prevoza. Uvidom u prezentovanu dokumentaciju konstatovali smo da se Rješenje, kojim se utvrđuje pravo na naknadu troškova prevoza, donosi na osnovu potpisane izjave, potvrde o prebivalištu iz CIPS-a i kopije lične karte, u skladu sa prethodnom navedenom Odlukom.

Naknade za jubilarne nagrade i darove za djecu najvećim dijelom odnose se na jubilarne nagrade (40.153 KM). Jubilarne nagrade obračunate su i isplaćene u skladu s odredbama člana 47. Pravilnika o plaćama, u neto iznosima od 1.189 KM do 3.459 KM za 19 zaposlenika koji imaju neprekinuti radni staž u Zavodu (pet, 10, 15 ili 20 godina). **S obzirom na to da se Zavod najvećim djelom finansira iz doprinosa za zdravstveno osiguranje, nije primjereno ni opravdano vršiti isplate jubilarnih nagrada zaposlenicima te na tako utvrđene iznose obračunavati i plaćati pripadajuće poreze i doprinose.**

Naknada (regres) za korištenje godišnjeg odmora isplaćen je u skladu s Odlukom direktora o isplati naknade za korištenje godišnjeg odmora za 2023. godinu, kojom je utvrđeno da se za 54 zaposlenika pojedinačno isplati regres u visini od 638,50 KM.

Ostale naknade odnose se na isplatu jednokratne novčane pomoći isplaćene po Uredbi o isplati pomoći od strane poslodavca²³ u iznosu od 59.360 KM (1.060 KM po zaposleniku) i isplati naknade prigodom blagdana 11.200 KM (200 KM po zaposleniku). Iznos naknade koji je isplaćen prigodom blagdana po zaposleniku nije podlijegao obračunavanju i plaćanju poreza na dohodak budući da nije prešao visinu od 30% prosječne plaće prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku.

Preporuke:

- **evidencije o radnom vremenu voditi u skladu s odredbama kantonalnog Zakona o radu i Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu;**
- **preispitati obračun i isplatu jubilarnih nagrada zaposlenicima s obzirom na to da se njihova isplata, kao i pripadajući porezi i doprinosi, vrši iz sredstava doprinosa za zdravstveno osiguranje.**

²³„Sl. novine FBiH“, br. 96/23

6.1.2.1.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 878.764 KM. Strukturu ovih izdataka najvećim djelom čine: Nabavka materijala i sitnog inventara (333.327 KM), ugovorene i druge posebne usluge (259.480 KM), izdaci za tekuće održavanje (106.918 KM), izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa (59.995 KM) i izdaci za komunikacije i komunalne usluge (58.000 KM).

Nabavka materijala i sitnog inventara najvećim djelom se odnosi na nabavku elektronskih čip kartica (213.993 KM) i nabavku ribona i tonera za kopir aparate (85.949 KM).

Realizacija navedenih nabavki izvršena je u skladu s prethodno zaključenim ugovorima i provedenim postupcima javnih nabavki (detaljnije u tački 7. Izvještaja).

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u iznosu od 259.480 KM. U strukturi ovih izdataka najznačajnije su: neto naknade za rad članovima komisija (77.045 KM), neto naknade za rad članovima Upravnog odbora (55.800 KM), izdaci za poreze i doprinose po osnovu naknada članovima komisija, Upravnog odbora i ugovora o djelu (33.717 KM), izdaci za pravne usluge (26.481 KM), usluge reprezentacije (18.550 KM), neto naknade po osnovu ugovora o djelu (13.000 KM) i usluge stručnog obrazovanja i informisanja (8.903 KM).

Naknade za rad članovima komisija iskazane su u iznosu od 77.045 KM. Pravilnik o sastavu, ovlastima i načinu rada komisija 9. 12. 2016. godine donio je Upravni odbor. Njime su uređeni sastav, ovlasti, način rada ljekarskih komisija, medicinska dokumentacija i rješavanje po žalbama. Odluke o formiranju komisija donosi direktor ili Upravni odbor u zavisnosti od predmeta rada komisija, kojima se definiše predmet rada komisije, kao i visina naknade za rad. Komisije obavljaju poslove u postupcima priznavanja prava iz osnovnog zdravstvenog osiguranja za osigurane osobe Zavoda. Direktor posebnom odlukom odlučuje o visini naknade za rad predsjednika i članova ljekarskih komisija Zavoda. Naknada se priznaje po dolasku, na osnovu evidencije prisutnosti članova na sastancima koji su održani za taj mjesec. Na isplaćene naknade za rad u komisijama (vanjskim članovima) obračunavaju se pripadajući porezi i doprinosi u skladu sa zakonskim propisima. Obračun i isplata naknada za rad u komisijama, gdje učestvuju zaposlenici Zavoda, imali su tretman oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, te su na navedene naknade isplaćeni puni porezi i doprinosi u skladu sa zakonskim propisima. Najznačajnije (neto) naknade za rad komisija isplaćene su za: Komisiju za lijekove, ortopedska i druga pomagala (27.000 KM), Komisiju za upućivanje na liječenje van ŽZH i na teret sredstava Federalnog fonda solidarnosti (20.425 KM), Komisiju za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad (16.200 KM), Stručnu ljekarsku komisiju SKB Mostar - za rad člana i zamjenskog člana imenovanih ispred Zavoda za upućivanje na liječenje u Republici Hrvatskoj (12.320 KM).

Naknade za rad članovima Upravnog odbora iskazane su u neto iznosu od 55.800 KM. Poslovníkom o radu Upravnog odbora iz 2012. godine i njegovim izmjenama iz 2018. godine, regulisan je način rada Upravnog odbora. Članovi Upravnog odbora imaju pravo na naknadu za rad u paušalnom mjesečnom iznosu (za članove 500 KM, a za predsjednika 650 KM u neto iznosu) koji je utvrđen Odlukom o povećanju naknade za rad Upravnog odbora iz 2013. godine (koju je donio Upravni odbor). Paušalna mjesečna naknada nije uslovljena održavanjem sjednica nego se ona isplaćuje bez obzira na broj održanih sjednica. Poslovníkom o radu Upravnog odbora definisano je da u slučaju da član Upravnog odbora neopravdano izostane sa sjednice dva puta za redom, tj. ne postupi u skladu sa članom 10. stav (2) Poslovníka kojim je definisana obaveza najave odsustva sa sjednice, uz pojašnjenje razloga za odsustva, gubi pravo na naknadu do dolaska na iduću sjednicu Upravnog odbora. U 2023. godini Upravni odbor održao je 12 sjednica.

Izdaci za ugovore o djelu iskazani su u neto iznosu od 13.000 KM. Najvećim djelom naknade su isplaćene za poslove kontrole bolovanja, lijekova i zdravstvenih usluga a ugovori su zaključivani sa dva ljekara za navedene poslove tokom cijele godine. Ugovorima je utvrđena mjesečna naknada u neto iznosu od 500 KM, a obračun i isplata naknade vrši se na osnovu izvještaja angažovanih kontrolora. S obzirom na to da je u Zavodu upražnjeno sistematizovano radno mjesto višeg stručnog saradnika za kontrolu bolovanja, lijekova i zdravstvenih usluga u Službi za odnose s osiguranicima već duže vrijeme, izvršio su angažovani u skladu sa Odlukom o imenovanju kontrolora u Zavodu od 31. 8. 2017. godine.

Zakonom o obligacionim odnosima²⁴ definisano je da se ugovori o djelu zaključuju za jasno definisane, konkretne poslove koji traju određeno vrijeme, dok se za obavljanje poslova koji su sistematizovani i spadaju u redovnu djelatnost izvršiocu angažuju u skladu sa Zakonom o radu.

S obzirom na navedeno, ne možemo potvrditi opravdanost zaključivanja ugovora o djelu za redovne poslove Zavoda koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i koji se obavljaju kontinuirano tokom cijele godine.

Preporuka:

- **angažovanje izvršilaca za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta vršiti u skladu s odredbama Zakona o radu.**

Izdaci za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 106.918 KM. U okviru ovih izdataka, najznačajniji izdaci odnose se na usluge održavanja integrisanog informatičkog sistema SANUS (79.798 KM). Predmetne usluge fakturiše dobavljač „Crvena nit“ d.o.o. na mjesečnom nivou u iznosu od 6.650 KM na osnovu prethodno zaključenog ugovora i provedenog postupka javne nabavke.

6.1.2.1.3 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 261.679 KM i u odnosu na Finansijski plan (880.000 KM) manje su ostvareni za 618.321 KM. Najveći dio iskazanih izdataka za nabavku stalnih sredstava se odnosi na: nabavku opreme u iznosu od 152.120 KM i rekonstrukciju i investicijsko održavanje (109.559 KM).

Prema prezentovanoj dokumentaciji razlog niskog izvršenja izdataka za nabavku stalnih sredstava u odnosu na Rebalans Finansijskog plana od 29,7% najvećim dijelom je zbog toga što je Finansijskim planom/Rebalansom finansijskog plana planirana kupovina poslovnog prostora od Službe za zapošljavanje ŽZH, koja nije realizovana jer nije postignut dogovor sa prodavcem (Rebalansom planirana sredstva za nabavku i rekonstrukciju građevinskog objekta u iznosu od 600.000 KM, koja nisu planirana Planom javnih nabavki). Navedeno je i da je planirano da se nakon kupovine nekretnine krene u proces rekonstrukcije, kada bi se izvršila izmjena Plana javnih nabavki, kao i da rekonstrukciju nije bilo smisla planirati prije kupovine nekretnine.

6.1.2.2 Rashodi zdravstvene zaštite

Rashodi zdravstvene zaštite iskazani su u iznosu od 61.771.668 KM. Strukturu ovih rashoda čine rashodi koji se odnose na: konzilijarno-specijalističku zdravstvenu zaštitu (27.569.419 KM), primarnu zdravstvenu zaštitu (22.004.078 KM), lijekove s pozitivne Liste lijekova (7.595.347 KM), izdatke za ortopedske sprave i pomagala (1.972.022 KM), usluge i troškove liječenja u inostranstvu (857.540 KM), usluge bolničke zaštite i liječenja po ugovoru i računima u BiH (646.348 KM), rashode ino osiguranja (575.065 KM), rashode jednokratne novčane pomoći (548.882 KM) i ostali troškovi (2.967 KM).

Prema kantonalnom Zakonu o zdravstvenoj zaštiti Županije Zapadnohercegovačke²⁵ Zavod nema propisanu obavezu primjene Jedinstvene metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove,²⁶ koju je donio Upravni odbor FZZOIR-a i čija primjena je obavezujuća u skladu sa federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.²⁷

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 29/03, 42/11

²⁵ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 3/13, 21/17, 23/20, 19/22

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 34/13, 90/13

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 46/10, 75/13

Također, kantonalni Zakon o zdravstvenoj zaštiti nije usklađen s članom 52. federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojim je propisano da kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja provodi postupak dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga, odnosno postupak dodjele ugovora za provođenje programa zdravstvene zaštite, u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonom o zdravstvenom osiguranju, te propisima donesenim na osnovu ovih zakona, Jedinostvenom metodologijom, propisom o sistemu poboljšanja kvaliteta, bezbjednosti i o akreditaciji u zdravstvu, kao i propisima o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine. Kantonalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (član 47) propisano je da Zavod provodi postupak dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga, odnosno postupak dodjele ugovora za provođenje programa zdravstvene zaštite u skladu sa ovim Zakonom, Zakonom o zdravstvenom osiguranju, te propisima donesenim na osnovu ovih zakona, kao i da odluku o izboru najuspješnijeg ponuđača donosi Zavod i zaključuje ugovor sa zdravstvenim ustanovama, odnosno privatnim zdravstvenim radnikom uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnog ministarstva.

Upravni odbor je 19. 12. 2022. godine donio Odluku o zaključivanju ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite sa SKBM²⁸ na koju je nadležno ministarstvo dalo saglasnost 20. 12. 2022. godine. Osim navedene, Upravni odbor 19. 4. 2023. godine ponovo je donio Odluku o zaključivanju ugovora sa SKBM,²⁹ na koju je nadležno ministarstvo dalo saglasnost 10. 5. 2023. godine.

Također, Upravni odbor je 31. 1. 2023. godine donio Odluku o zaključivanju ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite i njenom finansiranju s domovima zdravlja u ŽZH za 2023. godinu, na koju je nadležno ministarstvo dalo saglasnost 6. 2. 2023. godine. U Odluci su navedene zdravstvene ustanove koje obavljaju zdravstvene usluge iz primarne zdravstvene zaštite i dijela konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite sa područja ŽZH (Dom zdravlja Široki Brijeg, Dom zdravlja Ljubuški, Dom zdravlja Posušje, Dom zdravlja Grude) s kojima će Zavod zaključiti ugovore o pružanju zdravstvene zaštite za 2023. godinu. Ugovori sa zdravstvenim ustanovama, kao i aneksi tih ugovora zaključuju se uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnog ministarstva. Odlukama su utvrđeni iznosi na koje će se zaključiti ugovori sa SKBM i domovima zdravlja.

Zavod nije prezentovao kriterije na osnovu kojih je izvršen obračun finansijskih sredstava za ugovaranje usluga zdravstvene zaštite u ŽZH i sa SKBM, a koji bi predstavljali osnov ugovaranja zdravstvene zaštite. Zavod je 25. 10. 2023. godine (a i u 2022. godini) putem nadležnog ministarstva Vladi ŽZH uputio Urgenciju za pokretanje inicijative za donošenje Odluke o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda i zdravstvenih ustanova u skladu s članom 38. Zakona o zdravstvenom osiguranju.³⁰ Međutim, do okončanja revizije nije prezentovano da je Vlada ŽZH pokretala inicijativu za donošenje ove odluke.

Ugovorene usluge zdravstvene zaštite na području ŽZH, kao i pregled broja zaposlenih i osiguranika po ugovornim zdravstvenim ustanovama prikazan je u tabeli:

R. br.	Dom zdravlja	Ugovori i Aneksi ugovora za 2023. godinu u KM	Broj zaposlenika na 31. 12. 2023. godine	Broj osiguranika
1	2	3	4	5
1.	Široki Brijeg	6.265.200	123	29.611
2.	Ljubuški	6.150.000	150	22.460
3.	Posušje	4.471.400	97	15.474
4.	Grude	4.471.400	87	13.549
	Ukupno	21.358.000	457	81.094

²⁸ Članom 1 ove Odluke definisano je da će Zavod isplaćivati mjesečnu naknadu za pružene usluge zdravstvene zaštite SKBM u iznosu od 1.820.000 KM, a ukoliko se ne završi potrebna procedura za obostrano zaključivanje ugovora Upravni odbor ovlašćuje direktora Zavoda da isplati mjesečnu naknadu SKBM bez zaključenog ugovora najkasnije do 1. 4. 2023. godine. Odlukom o izmjeni ove Odluke od 3. 4. 2023. godine Upravni odbor ovlašćuje direktoru za isplatu mjesečne naknade SKBM produžio je do 1. 7. 2023. godine.

²⁹ Odlukom o zaključivanju Ugovora sa SKBM (nova donesena Odluka) utvrđena je mjesečna naknada SKBM-u za pružanje usluga zdravstvene zaštite u iznosu od 1.987.000 KM (naknada veća za

³⁰ Članom 38. Zakona o zdravstvenom osiguranju propisano je da osnovne kriterije i mjerila za zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama utvrđuje vlada kantona na prijedlog kantonalnog ministarstva zdravstva.

Činjenica da nisu prezentovani kriteriji na osnovu kojih je izvršen obračun finansijskih sredstava za ugovaranje usluga zdravstvene zaštite više dobiva na značaju ako se uzmu u obzir podaci prezentovani u tabeli. Vidljivo je da domovi zdravlja dobivaju približno isti iznos sredstava na ime obavljanja zdravstvenih usluga koji pokriva sredstva za pružene usluge i materijalne troškove, iako se značajno razlikuje broj zaposlenika u tim domovima zdravlja, kao i osiguranika koju su pod njihovom nadležnošću.

Zavod je ugovaranje usluga zdravstvene zaštite vršio na osnovu Odluke o zaključivanju Ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite sa SKBM-om i Odluke o zaključivanju ugovora o pružanju zdravstvene zaštite i njenom finansiranju s domovima zdravlja u Županiji Zapadnohercegovačkoj za 2023. godinu (odluke donio Upravni odbor uz saglasnost nadležnog ministra).

Tokom obavljanja revizije nije prezentovano da je Zavod donio odluke o izboru najuspješnijih ponuđača, kako je to definisano članom 47. stav (2) kantonalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti, i na osnovu tih odluka da je proveo zaključivanje ugovora, kao i da je proveo postupak javne nabavke za ugovaranje ovih usluga. Skrećemo pažnju na to da kantonalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti nije predviđeno da se dodjela ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provodi, između ostalog, u skladu s propisima o javnim nabavkama BiH i Jedinstvenom metodologijom.

Preporuka:

- *u saradnji sa Skupštinom Županije Zapadnohercegovačke osigurati da se ugovaranje usluga zdravstvene zaštite provodi putem postupaka javnih nabavki, kao i da se sredstva za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova osiguravaju u kantonalnim budžetima, kako je propisano odredbama federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti.*

Rashodi konzilijarno-specijalističke zdravstvene zaštite iskazani su u iznosu od 27.569.419 KM, a najveći dio se odnosi na: rashode po ugovoru zaključenom sa SKBM (26.844.000 KM), kapitalna ulaganja i ostale izdatke prema SKBM (269.100 KM) i izdatke za terapije SKBM-u po odlukama Upravnog odbora (129.170 KM).

Rashodi po Ugovoru zaključenom sa SKBM ostvareni su u iznosu od 26.844.000 KM i u odnosu na plan (25.844.000 KM) više su ostvareni za 1.000.000 KM. Iznos prekoračenja realizovanih troškova konzilijarno-specijalističke zdravstvene zaštite pokriven je iz sredstava rezerve na osnovu Odluke o trošenju sredstava rezerve koju je donio Upravni odbor.

Upravni odbor donio je Odluku o zaključivanju ugovora o pružanju zdravstvene zaštite sa SKBM 19. 12. 2022. godine na iznos od 1.820.000 KM fiksne mjesečne naknade, na koju je nadležno ministarstvo dalo saglasnost 20. 12. 2022. godine. Međutim, Zavod nije zaključio Ugovor sa SKBM na osnovu ove Odluke. Na osnovu člana 47. kantonalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Upravni odbor je 19. 4. 2023. godine donio novu Odluku o zaključivanju ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite sa SKBM, a nadležno ministarstvo na postupak zaključivanja ugovora dalo je mišljenje 10. 5. 2023.godine. Odlukom je definisana fiksna mjesečna naknada po osnovu pružanja zdravstvenih usluga na iznos od 1.987.000 KM. Na osnovu navedenih akata 10. 5. 2023. godine zaključen je Ugovor sa SKBM. Ugovorom (član 2.) je definisano da se SKBM obavezuje osiguranim osobama Zavoda pružati zdravstvene usluge sekundarnog i tercijarnog nivoa koje nije moguće pružiti osiguranicima u zdravstvenim ustanovama u ŽZH, a u okviru svoje registrovane djelatnosti na način i pod uslovima utvrđenim ovim Ugovorom. Zavod se obavezuje da će za pružene usluge zdravstvene zaštite isplaćivati mjesečnu naknadu u iznosu od 1.987.000 KM na račun SKBM do 15. u mjesecu za prethodni mjesec.

Ugovor je zaključen u maju 2023. godine, a do njegovog zaključivanja SKBM-u su isplaćivane fiksne mjesečne tranše u iznosu od 1.820.000 KM, kako je utvrđeno Odlukom Upravnog odbora od 29. 12. 2022. godine. Razlika sredstava za prva četiri mjeseca 2023. godine u ukupnom iznosu od 668.000 KM isplaćena je nakon zaključivanja Ugovora (15. 5. 2023. godine).

Ugovorom je definisano da se primjenjuje za period od 1. 1. do 31. 12. 2023. godine. Nije prezentovana dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo na koji način je određena vrijednost fiksnih mjesečnih tranši, na osnovu čega je izvršeno uvećanje mjesečnog iznosa utvrđenog Odlukom od 19. 4. 2023. godine, odnosno na koji način je utvrđena vrijednost zaključenog ugovora, niti je obrazložen razlog ovako kasnog zaključivanja ugovora.

Predmet zaključenog Ugovora sa SKBM-om je pružanje zdravstvenih usluga sekundarnog i tercijarnog nivoa (konzilijarno-specijalistička zdravstvena zaštita, tercijarna zdravstvena zaštita, medicinska dijagnostika i bolničko liječenje) koje nije moguće pružiti osiguranicima u zdravstvenim ustanovama u ŽZH. Ugovorom (član 6) je definisano da će SKBM ispostavljati Zavodu mjesečne izvještaje o izvršenim zdravstvenim uslugama najkasnije do 15. narednog mjeseca u skladu s važećim cjenovnikom na području FBiH.³¹ Uz račun, SKBM je obavezan dostavljati za svakog osiguranika za bolničko liječenje otpusno pismo, specifikaciju izvršenih zdravstvenih usluga, uputnicu i druge dokazne materijale, a za ambulantne usluge uputnicu sa izvršenim zdravstvenim uslugama.

Upravni odbor je, na osnovu Zahtjeva za isplatu dodatnih sredstava SKBM-a, 20. 12. 2023. godine donio Odluku o zaključivanju Aneksa na osnovni Ugovor, a istog dana nadležno ministarstvo na nju je dalo saglasnost. Shodno tome, Aneks ugovora sa SKBM-om zaključen je 29. 12. 2023. godine. Njime je utvrđeno da je Zavod obavezan isplatiti SKBM-u dodatni iznos sredstava od 3.000.000 KM na ime povećanja troškova za obavljanje zdravstvenih usluga sekundarnog i tercijarnog nivoa u periodu od 1. 9. do 31. 12. 2023. godine. **Međutim, nije prezentovana dokumentacija, odnosno nije precizirano o kojim troškovima se radi, koje vrste usluga i kojim osobama su pružene, kao ni na koji način je utvrđen dodatni iznos sredstava.**

Također, Upravni odbor Zavoda je 12. 12. 2023. godine donio Odluku o isplati sredstava za investicije u zdravstvu SKBM-u, kojom se odobrava isplata sredstava u iznosu od 230.000 KM (bez PDV-a) za sufinansiranje nabavke medicinske opreme. Odluka je donesena na osnovu Zahtjeva koji je Zavodu uputio SKBM, a sredstva su osigurana Finansijskim planom Zavoda za 2023. godinu. Odlukom nije predviđena obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku odobrenih sredstava u skladu s upućenim zahtjevima SKBM-a. Isplata sredstava za investicije u zdravstvu izvršena je u skladu s odredbama **kantonalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti, koji nije usklađen s federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti u dijelu koji se odnosi na investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova (detaljnije u tački 6.1.2.4 Izvještaja).**

Preostala doznačena sredstva u iznosu od 129.170 KM odnose se na izdatke za terapije koji se uplaćuju SKBM-u na osnovu odluka Upravnog odbora za osiguranike s područja ŽZH (npr. lijek humira, humani imunoglobulini itd.).

Prema prezentovanim podacima, SKBM je za period od 1. 1. do 31. 12. 2023. godine Zavodu fakturisao ukupno 26.614.163 KM, dok je Zavod po osnovu zaključenog Ugovora i Aneksa ugovora SKBM-u doznačio sredstva u iznosu od 26.844.000 KM. **Dakle, mjesečne tranše, uključujući i odobrena sredstva Aneksom ugovora, pokrivaju sve fakture koje je SKBM ispostavio Zavodu tokom 2023. godine.**

Rashodi i obaveze za pružene usluge sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite evidentiraju se na osnovu uplata Zavoda (fiksnih mjesečnih naknada) definisanih Ugovorom za pružanje zdravstvenih usluga osiguranicima sa područja ŽZH. SKBM dostavlja Zavodu mjesečne fakture, u skladu s važećim cjenovnikom na području FBiH, kao što je definisano zaključenim Ugovorom. Međutim, Zavod ne vrši knjigovodstveno evidentiranje mjesečnih faktura koje ispostavlja SKBM, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- **rashode i obaveze za pružene zdravstvene usluge SKBM-a knjigovodstveno evidentirati na osnovu relevantne dokumentacije, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

³¹ U skladu s Odlukom o utvrđivanju vrijednosti boda za primjenu tarife pojedinačnih zdravstvenih usluga u određenim slučajevima za tekuću godinu i Odlukom o izmjenama i dopunama Tarife zdravstvenih usluga br. 02/IV-1843/07

Rashodi primarne zdravstvene zaštite iskazani su u iznosu od 22.004.078 KM, a najveći dio odnosi se na: usluge primarne zdravstvene zaštite po ugovorima sa domovima zdravlja na području ŽZH (21.380.628 KM) i primarne zdravstvene zaštite po računima drugih zavoda (429.775 KM).

Usluge primarne zdravstvene zaštite po ugovorima sa domovima zdravlja na području ŽZH iskazani su u iznosu od 21.380.628 KM i u odnosu na plan (21.000.000 KM) više su iskazani za 380.628 KM. Iznos prekoračenja realizovanih troškova primarne zdravstvene zaštite pokriven je iz sredstava rezerve na osnovu Odluke o trošenju sredstava rezerve koju je donio Upravni odbor.

Ugovori sa domovima zdravlja zaključeni su 6. 2. 2023. godine, na osnovu Odluke Upravnog odbora Zavoda od 31. 1. 2023. godine, kojom je definisana fiksna mjesečna naknada za obavljanje zdravstvenih usluga iz primarne zdravstvene zaštite i dijela specijalističko-konzultativne zdravstvene zaštite i materijalne troškove. Saglasnost na zaključivanje ugovora 6. 2. 2023. godine dalo je nadležno ministarstvo. **Ugovorima je definisano da se primjenjuju za period od 1. 1. do 31. 12. 2023. godine.** Ugovorima su utvrđene mjesečne naknade u iznosima koji su definisani Odlukom Upravnog odbora od 31. 1. 2023. godine: Dom zdravlja Široki Brijeg (451.600 KM), Dom zdravlja Ljubuški (442.000 KM), Dom zdravlja Grude (323.700 KM) i Dom zdravlja Posušje (323.700 KM).

Za sva četiri doma zdravlja zaključena su po dva aneksa na osnovni Ugovor i to na osnovu odluka Upravnog odbora od 25. 7. 2023. godine i 20. 12. 2023. godine, kojima je definisano da se aneksi zaključuju na ime povećanja troškova za obavljanje zdravstvenih usluga iz primarne zdravstvene zaštite i dijela specijalističko-konzultativne zdravstvene zaštite, na koje je nadležno ministarstvo dalo mišljenja.

Prvim zaključenim aneksima na osnovne ugovore Zavod se obavezao da za period od 1. 8. do 31. 12. 2023. godine isplati domovima zdravlja uvećane mjesečne naknade na ime povećanja troškova za obavljanje zdravstvenih usluga iz primarne zdravstvene zaštite i dijela specijalističko-konzultativne zdravstvene zaštite (Dom zdravlja Široki Brijeg 178.000 KM, Dom zdravlja Ljubuški 178.000 KM, Dom zdravlja Grude 126.000 KM i Dom zdravlja Posušje 126.000 KM).

Drugim zaključenim aneksima na osnovne ugovore, Zavod se obavezao da za period od 1. 10. do 31. 12. 2023. godine isplati domovima zdravlja na ime povećanja troškova za obavljanje zdravstvenih usluga iz primarne zdravstvene zaštite i dijela specijalističko-konzultativne zdravstvene zaštite (Dom zdravlja Široki Brijeg 348.000 KM, Dom zdravlja Ljubuški 348.000 KM, Dom zdravlja Grude 126.000 KM i Dom zdravlja Posušje 126.000 KM).

Dakle, ukupna vrijednost osnovnih ugovora s domovima zdravlja (18.492.000 KM) povećana je putem aneksa za ukupan iznos od 2.866.000 KM.

Evidentno je da se prilikom ugovaranja sredstava za domove zdravlje, kao i naknadnog odobravanja sredstava putem aneksa na prethodno zaključene ugovore, domovi zdravlja posmatraju na jednak način (domovima zdravlja Široki Brijeg i Ljubuški doznačava se otprilike isti iznos, kao i domovima zdravlja Grude i Posušje).

Osim navedenih, sa domovima zdravlja zaključeni su i ugovori o pružanju usluga preventivnih programa zdravstvene zaštite i njenom finansiranju po Odluci Upravnog odbora i nadležnih tijela Vlade ŽZH. Ugovorima se Zavod obavezao da zdravstvenim ustanovama sa kojim su zaključeni ugovori (četiri doma zdravlja) na ime obavljanja sistematskih pregleda učenika osnovnih i srednjih škola isplatiti po izvršenoj usluzi u skladu sa Planom provedbe sistematskih pregleda učenika osnovnih i srednjih škola u ŽZH. Po osnovu usluga preventivnih programa zdravstvene zaštite domovima zdravlja u ŽZH isplaćen je ukupan iznos od 193.675 KM.

Preostali iznos rashoda primarne zdravstvene zaštite (22.628 KM) odnosi se na rashode po osnovu refundiranja naknada domovima zdravlja s područja ŽZH za pružene terapijske usluga oboljelima od PTSP-a.

Dokumentacijska osnova povećanja troškova obavljanja primarne i dijela specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite nije prezentovana. U obrazloženju Rebalansa finansijskog plana za 2023. godinu navedeno je da se pozicija „Usluge primarne zdravstvene zaštite u Županiji“ povećava zbog potpisivanja aneksa ugovora o davanju usluga primarne zdravstvene zaštite u ŽZH i da se pozicija „Preventivni program“ povećava zbog realizacije preventivnog programa provođenja sistematskih pregleda za školsku djecu u saradnji sa Ministarstvom zdravstva ŽZH. Međutim, konkretni razlozi povećanja, kao ni vrijednosti povećanja nisu navedeni.

Napominjemo da je, u skladu s članom 5. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Županiji Zapadnohercegovačkoj,³² definisano da se iz kantonalnog budžeta, između ostalih, finansiraju ustanove i institucije koje osniva ŽZH. Osnivač, odnosno vlasnik domova zdravlja u ŽZH je Skupština ŽZH. Istovremeno, članom 57. kantonalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti definisano je da se sredstva za rad i razvoj zdravstvenih ustanova ostvaruju: ugovorom sa Zavodom, iz sredstava osnivača u skladu s aktom o osnivanju, iz sredstava budžeta ŽZH, FBiH, odnosno općine, ugovorom s fakultetima i drugim visokim školama zdravstvenog usmjerenja, ugovorom po osnovu proširenog i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja, slobodnom prodajom usluga na tržištu i iz drugih izvora, na način i pod uslovima određenim zakonom, aktom o osnivanju i statutom zdravstvene ustanove.

Pravilnikom o kontroli provedbe zaključenih ugovora s davaocima zdravstvenih usluga i apotekama (u daljnjem tekstu: Pravilnik), koji je 19. 12. 2022. godine donio Upravni odbor, utvrđeno je da kontrola zakonom utvrđenih prava osiguranih osoba obuhvaća kontrolu: pravilnosti izvršavanja zaključenih ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite, medicinske dokumentacije osigurane osobe, propisivanja, izdavanja i evidencije lijekova u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima, nad privremenom spriječenosti za rad osiguranika Zavoda i ostale oblike kontrole. Međutim, nije prezentovano da je Zavod vršio kontrolu pravilnosti izvršavanja zaključenih ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite, dok su preostale kontrole propisane ovim Pravilnikom kontinuirano vršene.

U skladu sa zaključenim ugovorima domovi zdravlja obavezni su Zavodu dostaviti Finansijski izvještaj za 2023. godinu odmah po njegovom usvajanju, izvještaje o izvršenim uslugama tokom godine u periodima u kojima to Zavod zatraži, Izvještaj o utrošenim sredstvima na zahtjev Zavoda, kao i ostalu dokumentaciju koju Zavod zatraži, a Zavod ima obavezu da tokom cijele godine redovno obavlja kontrolu u zdravstvenim ustanovama o načinu pružanja zdravstvenih usluga.

Prema prezentovanoj dokumentaciji domovi zdravlja Zavodu su dostavili godišnje finansijske izvještaje za 2023. godinu u skladu s zaključenim ugovorima, a dostavljeni su i izvještaji o radu, pregled prihoda i rashoda i drugi izvještaji, na zahtjev Zavoda. Tokom godine, ovlaštteni kontrolori Zavoda vršili su kontrole u zdravstvenim ustanovama (domovima zdravlja i apotekama) u dijelu izdavanja lijekova na recept, kontrole medicinske dokumentacije i odobravanja bolovanja, međutim nije prezentovano da je vršena kontrola pravilnosti izvršavanja zaključenih ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite. Shodno navedenom, ne možemo potvrditi da je Zavod redovno vršio kontrolu pruženih zdravstvenih usluga osiguranicima, niti da je osiguran nadzor i kontrola nad domovima zdravlja, kako je definisano Pravilnikom i zaključenim ugovorima.

Preporuke:

- *blagovremeno zaključivati ugovore za pružanje usluga zdravstvene zaštite, kako bi se osiguralo pružanje usluga u skladu sa zaključenim ugovorima;*
- *vršiti redovne kontrole zdravstvenih ustanova, odnosno provjeru prava i obaveza zdravstvenih ustanova, u skladu sa zaključenim ugovorima.*

Usluge primarne zdravstvene zaštite, osim u domovima zdravlja na području ŽZH, pružaju se i u određenim specijalističkim ustanovama u kojima su smješteni korisnici-osiguranici s područja ŽZH i za koje Zavod snosi troškove primarne zdravstvene zaštite i lijekova, kao i troškove prevoza do druge stacionirane ustanove.

³² „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 23/14

Usluge primarne zdravstvene zaštite u drugim stručnim ustanovama iskazane su u iznosu od 429.775 KM. Ugovori su zaključeni sa: Zavodom za zbrinjavanje mentalno invalidne djece Bakovići, Zavodom za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine Pazarić, Zavodom za zbrinjavanje mentalno-invalidnih osoba Drin, Domom za socijalno i zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba Stolac, JU Dom za osobe s invaliditetom Višegrad, JU Centar za medicinsku rehabilitaciju i banjско liječenje Reumal Fojnica, JU Edukacijsko-rehabilitacijski centar za djecu, mlade i odrasle osobe s teškoćama u razvoju Ljubuški i Domom za djecu ometenu u tjelesnom ili psihičkom razvoju Marija-Naša nada Široki Brijeg. Javne ustanove u skladu sa zaključenim ugovorima fakturišu mjesečne račune za pružene usluge primarne zdravstvene zaštite i utrošene lijekove, na osnovu kojih se vrši plaćanje.

Lijekovi s pozitivne Liste lijekova iskazani su u iznosu od 7.595.347 KM i u odnosu na planirane (7.500.000 KM) više su ostvareni za 95.347 KM. Iznos prekoračenja realizovanih troškova lijekova s Liste lijekova pokriven je iz sredstava rezerve na osnovu Odluke o trošenju sredstava rezerve koju je donio Upravni odbor. Odluku o privremenoj Listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda i Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o privremenoj listi lijekova (u daljnjem tekstu: Odluka o privremenoj listi lijekova), kao i načinu njihovog propisivanja i izdavanja³³ donijela je Vlada ŽZH. Lista lijekova je usklađena s Listom esencijalnih lijekova neophodnih za osiguranje zdravstvene zaštite u okviru standarda obaveznog zdravstvenog osiguranja Federacije BiH.³⁴

Upravni odbor je, nakon izvršene revizije od 16. 11. 2022. godine, 19. 12. 2022. godine donio Odluku o utvrđivanju/revidiranju cijene lijekova s Liste lijekova i visini učešća u cijeni lijeka koji se izdaje na teret Zavoda. Na ovu Odluku nadležno ministarstvo 20. 12. 2022. godine dalo je saglasnost.

Lijekove s pozitivne Liste lijekova propisuju liječnici opće prakse i liječnici specijalisti u zdravstvenim ustanovama i evidentiraju izdate lijekove kroz softverski program Zavoda. Kontrolu izdatih recepata u Zavodu tokom 2023. godine vršili su kontrolori - vanjski saradnici. Osim kontrolora, Komisija za lijekove i ortopedska pomagala Zavoda obavlja kontrolu na način da odobrava lijekove iz treće grupe (određenu količinu generičkog/nezaštićenog naziva traženog lijeka). Dakle, prije preuzimanja lijeka iz treće grupe iz ljekarne, neophodno je odobrenje Komisije, zbog čega se ne može desiti nepravilno propisivanje lijekova.

Zavod je, nakon provedenog javnog poziva objavljenog 1. 12. 2022. godine na službenoj stranici Zavoda i pribavljene saglasnosti nadležnog ministarstva, zaključio ugovore sa 21 apotekom. Ugovori su zaključeni 30. 12. 2022. godine, sa primjenom od 1. 1. do 31. 12. 2023. godine.

Ugovorima je definisano da je apoteka obavezna mjesečno ispostavljati račune za izdate lijekove najkasnije do 10. u mjesecu za prethodni mjesec. Uvidom u uzorkovanu dokumentaciju konstatovali smo da su računi za izdate lijekove iskazani u iznosima određenim Odlukom o Listi lijekova, koje Zavod provjerava i o tome izvještava apoteke u slučaju eventualnih nepravilnosti ili nedostataka u cilju njihovog otklanjanja.

Ugovornoj apoteci umjesto maloprodajne marže na cijene lijekova s Liste lijekova pripada naknada od 1,5 KM uključujući i PDV po receptu.

Također, u ugovorima je definisano da se apoteke obavezuju da će osiguranim osobama Zavoda naplatiti propisano učešće u troškovima lijekova izdatih na recept u skladu s odredbama Odluke o privremenoj Listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda, kao i načinu njihovog propisivanja i izdavanja. Iznos naplaćenog učešća (participacije) po ispostavljenim računima apoteka je dužna uplatiti na depozitni račun Zavoda.

Odlukom Skupštine ŽZH o premiji - učešću osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite na području ŽZH utvrđeno je da osigurana osoba koja ne uplati premiju osiguranja na način propisan ovom Odlukom, učestvuje u troškovima recepta u iznosu od 1 KM, a sredstva ostvarena naplatom ovog iznosa predstavljaju prihod Zavoda. Uvidom u uzorkovane mjesečne račune koje apoteke dostavljaju Zavodu konstatovano je da su u 2023. godini vršene uplate sredstva naplaćenih po osnovu participacije na recepte.

³³ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 18/22, 24/22

³⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 33/19, 56/19, 98/19, 69/20, 106/21

Pravilnikom od 19. 12. 2022. godine, kojim su propisane kontrole provedbe zaključenih ugovora (član 7) definisano je da Godišnji operativni plan rada provedbe kontrola utvrđuje Služba za razvoj i analizu, a donosi ga direktor Zavoda. Direktor je 30. 12. 2022. godine donio Godišnji operativni Plan rada provedbe kontrola za 2023. godinu. Njime je definisana dinamika rada kontrola, kao i informatičko-programске i terenske kontrole za 2023. godinu, a sačinjen je u skladu s Pravilnikom.

Zavod je u 2023. godini imao potpisane ugovore o djelu sa dva ljekara kontrolora – vanjski saradnici koji obavljaju terenske kontrole, ali i zaposlenici Službe za razvoj i analizu vrše svakodnevne kontrole i kroz informatički sistem. Informatički sistem Zavoda omogućava praćenje i kontrolu potrošnje lijekova, kao i izvještavanje o tome. Na osnovu izvještaja koje osigurava informatički sistem rade se analize i izdaju nalozi kontrolorima za obavljanje terenskih kontrola kod ugovornih zdravstvenih ustanova. Prema prezentovanim podacima tokom 2023. godine sačinjeno je deset zapisnika o provedenim kontrolama. Uvidom u zapisnike sačinjene tokom 2023. godine u dijelu zaključka i preporuka najvećim dijelom je navedeno da: su u medicinskoj dokumentaciji u koju je izvršen uvid prikazani lijekovi, ali da je u određenim slučajevima došlo do djelimičnog prekoračenja propisanih lijekova; da količina propisanih lijekova nije u skladu s nalazima specijalista i odgovarajućim odobrenjima; da je propisivana terapija pacijentu iako je zadnjim nalazom isključen sa te terapije i slično, o čemu su upoznate zdravstvene ustanove kod kojih je provedena kontrola.

Također, putem informatičkog sistema kontrolori su vršili uvid u dnevno propisane recepte po svakom ljekaru, odnosno kontrolisali ukupno propisane količine lijeka prema generičkom nazivu (broj originalnih pakovanja), jačini i obliku, prema propisanoj dnevnoj dozi lijeka i potrebnoj dužini trajanja terapije.

Osim kontrolora Zavoda, u skladu sa članom 21. Odluke o privremenoj Listi lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda, kao i načinu njihovog propisivanja i izdavanja, kontrolu propisivanja i izdavanja lijekova s Liste lijekova provode farmaceutski i zdravstveni inspektori Uprave za inspeksijske poslove Županije Zapadnohercegovačke. U vezi s tim, direktoru Zavoda od Farmaceutske inspekcije Uprave za inspeksijske poslove ŽZH dostavljen je izvještaj o inspeksijskim nadzorima u apotekama u vezi izdavanja recepata za opojne droge, u kojem je navedeno da ove recepte izdaju i doktori medicine, a ne samo ovlaštene doktori, o čemu je obaviješteno i nadležno ministarstvo. Također, navedeno je da je provođenjem kontrola u 2023. godini farmaceutski inspektor utvrdio nepravilnosti u devet ljekarskih zdravstvenih ustanova prilikom kontrole opijata za koje je donio rješenja o otklanjanju nepravilnosti.

Izdaci za ortopedske sprave i pomagala iskazni su u iznosu od 1.972.022 KM. Prema prezentovanoj dokumentaciji najznačajniji izdaci u strukturi izvršenja ortopedskih sprava i pomagala su: pelene (536.175 KM), trakice za određivanje šećera u krvi (283.368 KM), bescementna proteza kuka (118.900 KM), igle za kontrolu šećera u krvi (96.162 KM), senzor za mjerenje šećera u krvi za osobe od 4-26 godina (90.000 KM), vrećice za kolostomu s podlogom (66.240 KM), cementna proteza koljena (47.500 KM) i vrećice za ilestomu s podlogom (36.360 KM).

Prava osiguranika utvrđena su Uredbom o obimu, uslovima i načinu ostvarenja prava osiguranih osoba na korištenje ortopedskih i drugih pomagala koja se odobravaju osiguranim licima u Županiji Zapadnohercegovačkoj i njenim izmjenama i dopunama (u daljnjem tekstu: Uredba),³⁵ kojom su utvrđeni obim, uslovi i način ostvarivanja prava na korištenje ortopedskih i drugih pomagala koja se odobravaju osiguranim licima sa područja ŽZH. Osigurane osobe, prema Uredbi, imaju pravo na: ortopedska i druga pomagala, popravak pomagala, rezervne dijelove pomagala i potrošni materijal za pomagala. Osigurana osoba ostvaruje pravo na pomagalo pod uslovom obaveznog zdravstvenog osiguranja u Zavodu od najmanje šest mjeseci neprekidno, odnosno devet mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine prije nastanka potrebe za pomagalom, ako međudržavnim ugovorom nije drugačije propisano. Lista ortopedskih i drugih pomagala sastavni je dio navedene Uredbe u kojoj su utvrđeni vrsta ortopedskih pomagala, rok trajanja, kao i visina učešća zavoda u troškovima nabavke ortopedskih i drugih pomagala. Vlada ŽZH na prijedlog nadležnog ministarstva donosi Uredbu i Listu ortopedskih pomagala, koja je u njenom sastavu, kao i izmjene i dopune ove Uredbe.

³⁵ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 3/19, 23/21,33/23

Članom 28. (stav 2) Uredbe propisano je da u slučaju tržišnih promjena cijena (smanjenja ili povećanja) pojedinih ortopedskih i drugih pomagala izmjene i dopune udjela sufinansiranja ortopedskih i drugih pomagala na Listi donosi Upravni odbor Zavoda. Međutim, nije propisan način na koji se vrše izmjene i dopune Uredbe. Upravni odbor je 11. 9. 2023. godine donio Odluku o utvrđivanju prijedloga Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe na koju je nadležno ministarstvo dalo pozitivno mišljenje. Vlada ŽZH je 5. 10. 2023. godine donijela Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe. Uvidom u ove izmjene i dopune konstatovano je da su određena ortopedska pomagala izmijenjena u dijelu visine učešća sredstava Zavoda u nabavci ortopedskih pomagala (veći iznos sredstava). **Međutim, nije prezentovana dokumentacijska osnova iz koje bi bila vidljiva osnovanost utvrđivanja izmjene učešća.**

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju konstatovano da je Zavod izvršio izbor ortopedskih kuća za 2023. godinu nakon provedenog Javnog poziva za dostavljanje prijave za zaključivanje ugovora za izradu i isporuku ortopedskih i drugih pomagala osiguranim osobama za 2023. godinu, koji je objavljen 1. 12. 2022. godine. Ugovori o nabavci i isporuci ortopedskih i drugih pomagala zaključeni su početkom januara 2023. godine s 32 dobavljača (23 apoteke i devet dobavljača koji se bave prometom ortopedskih pomagala).

Zavod učestvuje u troškovima nabavke ortopedskih sprava i pomagala do iznosa utvrđenih Listom ortopedskih i drugih pomagala. Usluge izdavanja pomagala vrše dobavljači s kojima Zavod ima zaključene ugovore o isporuci ortopedskih i drugih pomagala. Ukoliko je ugovorna cijena ili ponuda nekog od predmetnih pomagala niža od iznosa utvrđenih u Listi Zavod snosi stvarnu (nižu) cijenu, a ukoliko osigurana osoba nabavi pomagalo čija je cijena viša od iznosa utvrđenog u Listi, razliku u cijeni pomagala snosi osigurana osoba. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da se fakture dostavljaju Zavodu na plaćanje, uz specifikaciju svih pomagala koja su taj mjesec izdata, uz koje je priloženo rješenje Komisije za lijekove, ortopedska i druga pomagala kojim se ostvaruje pravo.

Rashodi ino osiguranja iskazani su u iznosu od 575.066 KM (paušalne naknade u iznosu od 475.425 KM i stvarni troškovi u iznosu od 99.640 KM). Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Zavoda nije definisan način knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja i obaveza proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju. Direktor Zavoda 20. 2. 2024. godine donio je Uputstvo o proceduri i načinu vođenja stvarnih i paušalnih troškova koje stupa na snagu 1. 3. 2024. godine, a kojim je propisan način evidentiranja potraživanja i obaveza po osnovu međunarodnih sporazuma i način vođenja pomoćnih evidencija po ovom osnovu. Članom 4. Uputstva propisana su knjiženja. Skrećemo pažnju da knjiženja definisana Uputstvom nisu u potpunosti u skladu sa principom modificiranog načela nastanka događaja (za primjer navodimo da je definisano da se knjiženje prihoda vezanih uz paušal vrši po primitku konačnog obračuna, istovremeno je definisano da se u evidentiranju primjenjuje načelo modificiranog nastanka događaja po kojem se prihodi priznaju i evidentiraju po naplati).

Obračun paušalne naknade vrši se na godišnjem nivou, te dostavlja FZZOIR-u najkasnije do 31. 3. tekuće godine za prethodnu godinu. Rashodi paušalne naknade evidentiraju se po primitku međusobnog obračuna paušalne naknade FZZOIR-a.

Od ukupno evidentiranih rashoda paušalnih naknada iznos od 460.438 KM odnosi se na rashod evidentiran po osnovu „Obračuna paušalne naknade sa Republikom Hrvatskom za 2021. godinu i naknadnog obračuna za period 2018. i 2020. godine“ zaprimljenog od FZZOIR-a na 31. 12. 2023. godine. **Skrećemo pažnju da je evidentirani iznos rezultat prebijanja međusobnih obaveza (908.182 KM) i potraživanja (447.744 KM) koje Zavod ima sa Republikom Hrvatskom. To je imalo za posljedicu potcijenjene obaveze i potraživanja za 447.744 KM i uticalo je na finansijski rezultat za 2023. godinu. Osim toga, nije bilo osnova da se rashodi koji se odnose na paušalne naknade iz prethodnog perioda priznaju u 2023. godini, budući da je članom 59. Zakona o proračunima Županije Zapadnohercegovačke definisano da se rashodi i izdaci priznaju u onom periodu kada je nastala obaveza za plaćanje, što znači da je ove rashode trebalo priznati na teret akumuliranog finansijskog rezultata. To je imalo za posljedicu precijenjene rashode za 2023. godinu za 460.438 KM i uticalo je na finansijski rezultat za 2023. godinu.**

Prebijanje obaveza i potraživanja ima uticaja na knjigovodstveno evidentiranje nastalih potraživanja i obaveza. Kako je prezentovano prebijanje je uspostavljeno u prethodnom periodu. Njihovom primjenom nije moguće ispuniti zahtjev Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, u dijelu poštivanja modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja prema kojem se prihodi i primici priznaju u onom periodu kada su mjerljivi i raspoloživi, a rashodi i izdaci na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose, neovisno o plaćanju. Osim toga, u skladu sa navedenim propisima jedno od načela na kojima se zasniva računovodstvo budžeta jeste i načelo pojedinačnog iskazivanja poslovnih događaja. Efekte na akumulirani finansijski rezultat nije moguće procijeniti.

Pored rashoda paušalnih naknada evidentirani su stvarni troškovi u iznosu od 99.640 KM. Osigurane osobe Zavoda u državama sa kojima BiH ima zaključene međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju zdravstvenu zaštitu koriste na osnovu obrasca izdatog od Zavoda. Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da se evidentirani stvarni troškovi odnose na troškove hitne zdravstvene zaštite pružene osiguranicima Zavoda tokom 2023. godine u državama sa kojima BiH ima zaključene međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju.

Osim stvarnih troškova nastalih po osnovu pružanja usluga osiguranicima Zavoda u drugim državama revizijom je utvrđeno da Zavod u 2023. godini nije evidentirao stvarne troškove nastale po osnovu pruženih usluga hitne zdravstvene zaštite inostranim osiguranicima. Osigurane osobe koje dolaze iz država sa kojima BiH ima zaključene međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju, zdravstvenu zaštitu koriste na osnovu dvojezičnog obrasca, odnosno potvrde o pravu na korištenje zdravstvene zaštite koju je izdao inostrani nosilac osiguranja. Ino osiguranici kojima se pruže usluge u zdravstvenim ustanovama na području ŽZH i u SKBM dobivaju račun sa specifikacijom izvršenih usluga. Izdate račune za ino osiguranike zdravstvene ustanove pružaoci usluga dostavljaju u Zavod putem nadležnog ureda na daljnju obradu. Tokom 2023. godine evidentirani su zaprimljeni računi na način da su priznata potraživanja za stvarne troškove od FZZOIR-a (ino nosioca osiguranja) u korist razgraničenih prihoda u iznosu od 133.774 KM (obrazloženo u tački 6.2.1.2 Izvještaja). **Zavod nije u knjigovodstvenoj evidenciji iskazao obaveze i povezane rashode po osnovu stvarnih troškova nastalih u 2023. godini, što nije u skladu sa članom 59. Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. To je imalo za posljedicu potcijenjene obaveze za 133.774 KM i uticalo je na finansijski rezultat za 2023. godinu. Osim prethodno navedenog, smatramo važnim istaknuti da Zavod ni u prethodnim godinama nije u knjigovodstvenoj evidenciji iskazivao obaveze i povezane rashode po osnovu stvarnih troškova nastalih za pružene usluge inozemnim osiguranicima. Po naplati potraživanja od FZZOIR-a Zavod je iskazivao prihod, a nakon čega je vršeno plaćanje zdravstvenim ustanovama i tada je evidentirao rashode stvarnih troškova u korist obaveza, što također, nije u skladu s članom 59. Zakona o proračunima Županije Zapadnohercegovačke. Efekte na akumulirani finansijski rezultat nije moguće procijeniti.**

Kao što je navedeno u tački 6.2.1.2 Izvještaja Zavod je u 2023. godini uspostavio pomoćnu evidenciju za stvarne troškove po osnovu pruženih usluga hitne zdravstvene zaštite ino osiguranicima, koja nije potpuna i ne može služiti kao osnov za blagovremeno i kontinuirano usaglašavanje sa FZZOIR-om.

Knjigovodstveno evidentiranje poslovnih događaja po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju nije vršeno u skladu sa modificiranim računovodstvenim načelom nastanka poslovnog događaja kako to nalaže član 59. Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. U finansijskim izvještajima Zavoda iskazani su rashodi prethodnog obračunskog perioda (460.438 KM), nisu iskazani rashodi tekućeg obračunskog perioda (133.774 KM), što je sve skupa uticalo na finansijski rezultat za 2023. godinu. Osim toga, zbog uspostavljenog prebijanja obaveza i potraživanja po osnovu paušalnih naknada potcijenjene su obaveze, potraživanja i razgraničeni prihodi za 447.744 KM.

Zavod ni u prethodnom periodu nije iskazivao potraživanja i obaveze po osnovu paušalnih naknada i stvarnih troškova proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u skladu sa modificiranim računovodstvenim načelom nastanka poslovnog događaja, kako to nalaže član 59. Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj. Efekte na akumulirani finansijski rezultat nije moguće procijeniti.

Osim toga, Uputstvo o proceduri i načinu vođenja stvarnih i paušalnih troškova (koje je donio direktor 2024. godine) nije usklađeno sa zahtjevima Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH u dijelu kojim se reguliše knjiženje s obzirom na to da nije ispoštovan princip modificiranog nastanka poslovnog događaja.

Preporuke:

- *potraživanja i obaveze, odnosno razgraničenja i rashode proizašle iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju knjigovodstveno evidentirati na propisanim bilansnim pozicijama u skladu sa Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;*
- *Uputstvo o proceduri i načinu vođenja stvarnih i paušalnih troškova uskladiti sa Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja.*

Rashodi po osnovu jednokratnih novčanih pomoći iskazani su u iznosu od 548.882 KM, a odnose se na jednokratnu pomoć – lijekovi (507.861 KM) i bolničko liječenje – jednokratna pomoć (41.021 KM). Ovi rashodi realizovani su na osnovu Odluke o dodjeli jednokratnih novčanih pomoći i grantova koju je 2. 6. 2021. godine donio Upravni odbor.³⁶ Odlukom su utvrđeni kriteriji, uslovi i način dodjele jednokratnih novčanih pomoći iz sredstava Zavoda, koje će dodjeljivati Upravni odbor i direktor u skladu s Finansijskim planom Zavoda. Pravo na jednokratnu novčanu pomoć imaju osiguranici koji su oboljeli od teških bolesti, maligne neoplazme, sistemske bolesti, teške hronične bolesti, teške neurološke bolesti i drugih teških bolesti koje životno ugrožavaju osiguranika. Odlukom je propisano da će se dodjela novčane pomoći vršiti na zahtjev osiguranika – oboljele osobe, odnosno na zahtjev osobe koja se brine o teško oboljeloj osobi. O medicinskoj opravdanosti podnesenih zahtjeva odlučuje Komisija za lijekove, ortopedska i druga pomagala Zavoda.

Skrećemo pažnju da je u prilogu nove Odluke iz decembra 2023. godine dat pregled kriterija za bodovanje pristiglih zahtjeva kojim su utvrđeni kriteriji, kao i broj bodova po svakom kriteriju, te novčani iznos za isplatu u odnosu na ukupan broj bodova.

Prema prezentovanim podacima tokom 2023. godine od ukupno pristiglih zahtjeva po ovom osnovu (595) u korist osiguranika riješeno je 415 zahtjeva, dok je 180 zahtjeva osiguranika odbijeno. Sredstva su odobravana u rasponu od 26 KM do 3.500 KM. Uvidom u uzorkovanu dokumentaciju konstatovano je da se sredstva isplaćuju u visini sredstava iskazanoj na podnesenom zahtjevu (uz zahtjev priloženi računi za nabavku lijekova).

Isplate jednokratnih novčanih pomoći osiguranicima imaju karakter tekućih transfera pojedincima, zbog čega ih je trebalo evidentirati u skladu s članom 38. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Skrećemo pažnju na to da godišnja sredstva za ove svrhe, kojima raspolaže Upravni odbor i direktor, nisu utvrđena internim aktom ni Finansijskim planom za 2023. godinu, nego su planirana u okviru ostalih prava osiguranika.

Preporuka:

- *Finansijskim planom ili drugim internim aktom Zavoda utvrditi iznos sredstava kojima raspolaže Upravni odbor i direktor za isplatu jednokratnih novčanih pomoći, a njihovo evidentiranje vršiti u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

³⁶ Upravni odbor 20. 12. 2023. godine donio je novu Odluku o dodjeli jednokratnih novčanih pomoći i grantova u Zavodu, kojom je Odluka iz 2021. godine stavljena van snage.

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi realizovani su u iznosu od 3.049.734 KM. Struktura im je sljedeća: tekući transferi pojedincima (3.007.354 KM) i tekući transferi neprofitnim organizacijama (42.380 KM).

Tekući transferi pojedincima odnose se na: porodiljne naknade (1.786.530 KM), naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad preko 42 dana na teret Zavoda (914.145 KM), naknade putnih troškova i dnevnica zbog ostvarivanja zdravstvene zaštite (124.019 KM), refundiranje pogrebnih troškova osiguranika (120.400 KM) i ostali transferi pojedincima (62.260 KM).

Tekući transferi za porodiljne naknade odnose se na isplaćene porodiljne naknade ženama-majkama u radnom odnosu kod fizičkih i pravnih osoba privatnog prava u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom Županije Zapadnohercegovačke i njegovim izmjenama i dopunama (naknadu plaće za žene-majke koje su u radnom odnosu kod fizičkih i pravnih osoba privatnog prava obračunava i isplaćuje poslodavac, a poslodavac koji uredno izmiruje doprinose na plaću za obavezno zdravstveno osiguranje prije i u toku korištenja porodiljnog dopusta žene-majke, ima pravo na refundiranje isplaćenih naknada plaće u visini od 70% od osnovice za naknadu plaće)³⁷ i ne može biti veća od prosječne plaće u FBiH prema posljednjim objavljenim podacima Zavoda za statistiku FBiH u mjesecu koji je prethodio otvaranju porodiljnog dopusta. Isplatu ovih naknada vrši Zavod. Naknadu plaće za žene-majke koje su u radnom odnosu kod pravnih osoba javnog prava (država, entitet, kanton, grad, općina, javno poduzeće, javna ustanova i dr.) obračunava i isplaćuje poslodavac, bez prava na povrat tih sredstava od Zavoda.

Pregledom zahtjeva za refundiranje porodiljnih naknada poslodavcima i druge vezane dokumentacije utvrđeno je da su isplate vršene u skladu sa rokom utvrđenim Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom.

Naknade plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad - u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Pravilnikom o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad³⁸ i internim aktima Zavoda, osiguranicima u radnom odnosu obezbjeđuje se naknada plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad preko 42 dana u iznosu od 80% neto isplaćene plaće³⁹ na koju je plaćen doprinos i ona ne može biti veća od prosječne neto plaće ostvarene u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Zavod je obavezan obvezniku vratiti isplaćenu naknadu plaće za privremenu spriječenost za rad preko 42 dana u roku od 45 dana od dana prijema zahtjeva za povrat, kako je propisano članom 57. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Pregledom uzorkovanih zahtjeva za refundiranje naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad utvrđeno je da su isplate vršene u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama iskazani u iznosu od 42.380 KM, a realizovani su na osnovu Odluke o dodjeli jednokratnih novčanih pomoći i grantova koju je donio Upravni odbor 2. 6. 2021. godine. Ovom Odlukom utvrđeno je pravo na dodjelu sredstava, obaveze neprofitnih organizacija da uz zahtjeve za dodjelu sredstava dostave program provođenja planiranih aktivnosti, kao i izvještaje o namjenskom utrošku odmah po potrošnji sredstava, a najkasnije na zahtjev stručnih službi Zavoda. Iz prezentovane dokumentacije konstatovano je da su sredstva dodjeljivana: općinskim organizacijama Crvenog križa, općinskim udruženjima boraca i invalida liječenih od PTSP-a u ŽZH itd. Izvještaje o namjenskom utrošku neprofitne organizacije dostavile su nakon utroška dodijeljenih sredstava.

S obzirom na to da je Zavod dodijelio sredstva neprofitnim organizacijama, smatramo da se nisu mogla vršiti izdvajanja u skladu s članom 31. Zakona o zdravstvenom osiguranju, kojim je propisano za koje namjene se izdvajaju sredstva iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

³⁷ Osnovicu za naknadu plaće čini prosječna plaća koju je žena-majka u radnom odnosu ostvarila u periodu od devet mjeseci prije otvaranja porodiljnog dopusta.

³⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 3/17

³⁹ izuzev u slučajevima privremene spriječenosti za rad zbog bolesti i komplikacija prouzrokovanih trudnoćom i porođajem, i u slučajevima privremene spriječenosti za rad zbog transplantacije živog tkiva i organa u korist drugog lica, kada se naknada plaće obračunava u visini 100% od osnovice za naknadu

Preporuka:

- **sredstva obveznog zdravstvenog osiguranja koristiti za namjene propisane Zakonom o zdravstvenom osiguranju.**

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizovani su u iznosu od 1.049.221 KM, a odnose se na investiranje u domove zdravlja na području ŽZH. Na osnovu pristiglih zahtjeva, iskazanih potreba i predloženih projekata, Upravni odbor Zavoda 8. 12. 2023. godine donio je Odluku o isplati sredstava za investicije u zdravstvu predviđene Finansijskim planom za 2023. godinu (u daljnjem tekstu: Odluka). Vlada ŽZH je 12. 12. 2023. godine dala saglasnost na Odluku, u skladu sa članom 8. kantonalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Sredstva odobrena ovom Odlukom doznačavaju se domovima zdravlja nakon što dostave Zavodu zahtjev za isplatu sredstava po odobrenim projektima po završetku realizacije i zaključenih ugovora s izabranim dobavljačem. Sredstva su odobrena za finansiranje nabavke medicinskih i drugih uređaja, transportnog sredstva za prevoz pacijenata, te za investicijsko ulaganje u građevinske objekte. Ukupna vrijednost investicija odobrenih ovom Odlukom iznosila je 995.206 KM.

Preostale odobrene investicije u zdravstvo u iznosu od 54.015 KM odobrene su na osnovu pojedinačnih odluka direktora u skladu sa Uredbom o osnivanju Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke, prema kojoj direktor može predstavljati i zastupati Zavod u pravnom prometu s trećim osobama, bez ograničenja do iznosa od 3.000 KM po pojedinom aktu raspolaganja, a preko tog iznosa uz saglasnost Upravnog odbora. Uvidom u uzorkovane pojedinačne odluke direktora konstatovali smo da su u najvećem broju slučajeva odobrena sredstva za nabavku medicinskih uređaja i aparata, ili za sufinansiranje dijela nabavke medicinskih uređaja, klima uređaja i slično.

Skrećemo pažnju da federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti nije predviđeno osiguranje sredstava za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova u finansijskom planu kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja, već se sredstva za te namjene osiguravaju u kantonalnim budžetima u skladu s planom i programom mjera zdravstvene zaštite za područja kantona, koji utvrđuje Vlada ŽZH na prijedlog resornog ministra. S navedenom odredbom nije usklađen kantonalni Zakon o zdravstvenoj zaštiti, kojim je u članu 8. definisano da se finansijska sredstva za obavljanje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač ili suosnivač ŽZH, a koji obuhvata investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova – prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prevoznih sredstava, osiguravaju iz budžeta ŽZH i finansijskog plana Zavoda (preporuka data u tački 6.1.2.2 Izvještaja).

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2023. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za tekuću godinu	Ostvareno u tekućoj godini	Ostvareno u prethodnoj godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	73.028.000	70.924.195	60.569.734	97,12
II	RASHODI	72.148.000	68.992.911	59.049.263	95,63
III	TEKUĆI SUFICIT/DEFICIT I – II	880.000	1.931.284	1.520.471	219,46
IV	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	880.000	261.679	420.718	29,74
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	0	1.669.605	1.099.753	-
VI	NETO SMANJENJE FINANSIJSKE IMOVINE	0	0	0	-
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA)	0	0	0	-
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	0	1.669.605	1.099.753	-

Podaci iz bilansa stanja:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	9.371.379	7.554.969	124,04

Upravni odbor je 27. 2. 2024. godine donio Odluku raspodjeli razlike prihoda nad rashodima po Finansijskom izvještaju Zavoda. Odlukom o raspodjeli utvrđeno je da se razlika prihoda nad rashodima za period 1. 1. do 31. 12. 2023. godine u iznosu od 1.669.605 KM usmjerava za obavljanje i razvoj djelatnosti Zavoda.

Imajući u vidu da knjigovodstveno evidentiranje rashoda po osnovu ino osiguranja (paušalne naknade i stvarni troškovi) nije vršeno u skladu sa modificiranim računovodstvenim načelom nastanka događaja kako to nalaže Zakon o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.1.2.2 Izvještaja, to je imalo uticaja na finansijski rezultat za 2023. godinu. U finansijskim izvještajima Zavoda iskazani su rashodi prethodnog obračunskog perioda (460.438 KM), nisu iskazani rashodi tekućeg obračunskog perioda (133.774 KM), što je sve skupa uticalo na finansijski rezultat za 2023. godinu.

U finansijskim izvještajima za 2023. godinu neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 9.371.379 KM. Zavod ni u prethodnom periodu nije iskazivao rashode po osnovu ino osiguranja (paušalne naknade i stvarni troškovi) u skladu sa modificiranim računovodstvenim načelom nastanka poslovnog događaja. Efekte evidentiranja u prethodnom periodu na ukupan finansijski rezultat, kao i na potraživanja i obaveze nije moguće kvantificirati.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe iskazani su u iznosu od 30.704.697 KM, a čine ih: novčana sredstva (29.989.998 KM), kratkoročni plasmani (530.753 KM) i kratkoročna potraživanja (183.946 KM).

6.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva, iskazana su u iznosu od 29.989.998 KM, a odnose se na stanja iskazana na: transakcijskom računu kod Addiko Bank d.d. Sarajevo (17.816.266 KM), ASA Banke d.d. Sarajevo - glavni račun (10.830.042 KM), UniCredit Bank d.d. Mostar (1.320.565 KM) i deviznim računima kod ASA Banke d.d. Sarajevo (21.387 KM) i kod Addiko Bank d.d. Sarajevo (68 KM) i u glavnoj blagajni (1.669 KM). Depozitni račun kod ASA Banke d.d. Sarajevo na 31. 12. 2023. godine nije imao stanje.

Iskazana stanja novčanih sredstava potvrđena su izvodima otvorenih stavki na 31. 12. 2023. godine.

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 183.946 KM, a odnose se na: potraživanja po osnovu stvarnih troškova (133.774 KM) i po osnovu regresnih postupaka (39.056 KM).

Potraživanja po osnovu stvarnih troškova iskazana su u iznosu od 133.774 KM, a cjelokupan iznos odnosi se na pružene usluge hitne zdravstvene zaštite inostranim osiguranicima u zdravstvenim ustanovama na području ŽZH i SKBM za koje su zdravstvene ustanove ispostavile fakture u 2023. godini po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i drugih država.

Zavod u prethodnim godinama nije iskazivao potraživanja i povezane razgraničene prihode po osnovu stvarnih troškova, niti raspolaže informacijom o ukupnim potraživanjima od FZZOIR-a (ino nosioca osiguranja) po ovom osnovu. Prezentovana je pomoćna evidencija-tabelarni pregled računa za stvarne troškove koju je Zavod uspostavio u 2023. godini, dok za obaveze po osnovu ino osiguranja pomoćne evidencije nisu uspostavljene. Uvidom u pomoćnu evidenciju konstatovano je da su njome obuhvaćeni samo računi za stvarne troškove ispostavljene od zdravstvenih ustanova u 2023. godini. Također, ona ne sadrži podatke o reklamacijama i kontrareklamacijama, o naplaćenim sredstvima od inostranih nosilaca osiguranja, kao ni eventualno isplaćena sredstva po ovim računima zdravstvenim ustanovama.

Shodno navedenom, nismo se mogli uvjeriti u sveobuhvatnost i pouzdanost prezentovanih evidencija. **Ovako uspostavljene evidencije nisu potpune, sveobuhvatne i ne mogu služiti kao osnov za blagovremeno i kontinuirano usaglašavanje sa FZZOIR-om.** Imajući u vidu navedeno, kao i činjenicu da se ova potraživanja naplaćuju sa zakašnjenjem od nekoliko godina, to ukazuje na potrebu vođenja detaljne, ažurne i sveobuhvatne evidencije po pojedinim zemljama. Trenutno Zavod prihvaća uplate od ino nosioca osiguranja, te nije u mogućnosti uložiti potencijalne reklamacije.

Obavljenom revizijom konstatovano je da se poslovni događaji proizašli iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju ne evidentiraju u skladu sa Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.1.2.2 Izvještaja, gdje je data preporuka. Zbog uspostavljenog tzv. prebijanja obaveza i potraživanja po osnovu paušalnih naknada i knjigovodstvenog evidentiranja prebijenih potraživanja i obaveza ne možemo potvrditi da su potraživanja na datum bilansa po ovom osnovu realno iskazana.

FZZOIR je 23. 2. 2024. godine dostavio Zavodu Izvod za usaglašavanje stanja na 31. 12. 2023. godine. Uvidom u njega konstatovano je da su potraživanja u knjigovodstvenoj evidenciji Zavoda po osnovu ino osiguranja iskazana manje za 388.798 KM, u odnosu na evidencije FZZOIR-a (522.572 KM⁴⁰). Nije prezentovano da je Zavod poduzimao aktivnosti na usaglašavanju ovih potraživanja sa FZZOIR-om.

Osim razlika u iskazanim potraživanjima, konstatovane su i razlike u iskazanim obavezama po osnovu ino osiguranja u odnosu na evidencije FZZOIR-a na 31. 12 2023. godine, što je obrazloženo u tački 6.2.3 Izvještaja.

Skrećemo pažnju na to da Zavod nema uspostavljene potpune i sveobuhvatne pomoćne evidencije potraživanja i obaveza po osnovu ino osiguranja koje bi služile kao osnov za blagovremeno i kontinuirano usklađivanje evidencija sa FZZOIR-om.

Preporuka:

- ***uspostaviti potpunu i sveobuhvatnu evidenciju potraživanja i obaveza proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju koje će predstavljati osnov za blagovremeno usklađivanje evidencija sa FZZOIR-om, te izvršiti usaglašavanje potraživanja i obaveza sa FZZOIR-om.***

Potraživanja po osnovu regresnih postupaka iskazana su u iznosu od 39.056 KM, a cjelokupan iznos odnosi se na zahtjeve po osnovu naknade štete zbog protupravne upotrebe motornog vozila od osiguravajućih društava, odnosno tužbe po osnovu regresnog potraživanja troškova liječenja.

Zakonom o zdravstvenom osiguranju članovi (66. i 71.) utvrđeno je da je Zavod obavezan zahtijevati naknadu prouzrokovane štete od lica koje je prouzrokovalo bolest, povredu ili smrt osiguranog lica, kao i naknadu štete kada je nastala upotrebom motornog vozila, neposredno od pravnog lica za osiguranja imovine i lica, kod koga je štetnik sklopio ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima (regresni postupci).

Zavod je 9. 3. 2023. godine zaključio Ugovor o pružanju advokatskih usluga sa ZOU Davor Kovač i Lujo Herceg koji, između ostalih, po datoj punomoći obavljaju poslove pravnog zastupanja Zavoda u postupku naknade troškova liječenja.

Postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu Zavod je uspostavio pomoćnu evidenciju i evidentirao potraživanja po osnovu regresnih postupaka u iznosu od 39.056 KM (zadužena potraživanja po osnovu regresnih postupaka, za isti iznos odobreni razgraničeni prihodi od regresnih postupaka).

⁴⁰ Potraživanja za stvarne troškove iznose 470.678 KM, a potraživanja po osnovu paušalnih naknada iznose 51.894 KM.

6.2.1.3 Kratkoročni plasmani

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 530.753 KM, a odnose se na: sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu depozita kod Hercegovačke banke d.d. Mostar (384.207 KM) i sumnjiva i sporna potraživanja od Javne ustanove „Ljekarne Županije Zapadnohercegovačke“ Ljubuški (146.546 KM).

Ukupno priznata potraživanja Zavoda po osnovu depozita kod Hercegovačke banke d.d. Mostar iznosila su 548.970 KM, od čega je iznos od 164.763 KM naplaćen u 2015. i 2016. godini.

Sumnjiva i sporna potraživanja Javne ustanove „Ljekarne Županije Zapadnohercegovačke“ Ljubuški odnose se na avansno plaćanje Zavoda u 2013. godini po Odluci Upravnog odbora. Stečajni postupak nad ovom ustanovom pokrenut je u 2015. godini, nije prezentovana potvrda o prijavi Zavoda potraživanja iz stečajne mase navedene ljekarne.

6.2.2 Stalna sredstva

Stalna sredstva iskazana su u iznosu od 2.916.491 KM (nabavne vrijednosti od 4.627.725 KM, otpisane vrijednosti od 1.711.234 KM), koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava. Iskazana stalna sredstva odnose se na zgrade 2.493.067 KM, opremu 285.111 KM, namještaj 61.160 KM, nematerijalna stalna sredstva (softver) 40.225 KM, motorna vozila 35.078 KM i djela likovnih umjetnosti 1.850 KM.

Uvećanje nabavne vrijednosti stalnih sredstava u revidiranoj godini iznosilo je 920.025 KM. Najvećim dijelom se odnosi na uvećanje za 17,4% po osnovu izvršene revalorizacije stalnih sredstava, a po odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH koje su bile na snazi u 2022. godini. Uvećanje nabavne vrijednosti stalnih sredstava po osnovu revalorizacije iznosilo je 658.346 KM. Revalorizacija je evidentirana pod 1. 1. 2023. godine za stalna sredstva nabavljena zaključno sa 31. 12. 2022. godine. Evidentiranje revalorizacije stalnih sredstava izvršeno je na način da je povećana vrijednost stalnih sredstava i njihova ispravka za iznos revalorizacije, a efekti revalorizacije su evidentirani u korist izvora stalnih sredstava.

Osim navedenog, tokom 2023. godine izvršena je nabavka stalnih sredstava u iznosu od 261.679 KM, koliko su evidentirani i izdaci za nabavku stalnih sredstava. Iskazano povećanje najvećim dijelom odnosi se na: rekonstrukcije i investiciono održavanje objekata u kojima je smješten područni ured Grude (109.558 KM) i nabavku uredske opreme (145.190 KM), što je obrazloženo u tački 7. Izvještaja.

Umanjenje je izvršeno u iznosu od 198.728 KM po osnovu obračunate amortizacije, kao i za provedeno rashodovanje opreme i namještaja po obavljenom popisu imovine i obaveza za 2023. godinu, a zbog dotrajalosti i neupotrebljivosti sadašnje vrijednosti 1.317 KM (nabavna vrijednost 32.548 KM, otpisana vrijednost 31.231 KM). Također, izvršeno je isknjižavanje službenog motornog vozila VW Golf 2008. godina (nabavne i otpisane vrijednosti 45.199 KM) koje je prodato putem javnog nadmetanja (prodajna cijena 1.500 KM).

U okviru stalnih sredstava na iskazani su građevinski objekti nabavne vrijednosti od 3.199.443 KM, za koje nije prezentovana vjerodostojna dokumentacija o vlasništvu. Iskazana vrijednost odnosi se na građevinski objekat u kojem je smješteno sjedište Zavoda i građevinske objekte u kojima su smješteni područni uredi Zavoda. Građevinski objekat u kojem je sjedište Zavoda, prema ZK izvodu broj 1238 iz 2021. godine uknjižen je na Vladu ŽZH s pravom vlasništva 1/1 kao zgrada s dvorištem, te nije etažiran, a Zavod ga koristi skupa sa Službom za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke i Policijskom upravom Grude. Prema posjedovnom listu br. 344 iz 2021. godine, kao nosilac prava za objekat u Ljubuškom još uvijek je upisan Zavod za socijalno osiguranje. Objekat u Širokom Brijegu je, prema prezentovanom posjedovnom listu od 16. 8. 2023. godine, uknjižena je upravna zgrada, a kao posjednik navedeno je Zajedničko zdravstveno osiguranje Mostar, filijala Lištica. Kao nosilac prava za objekta u Posušju je, prema posjedovnom listu br. 803 iz 2015. godine, još uvijek upisana Samoupravna interesna zajednica za stambenu i komunalnu izgradnju Posušje, te je u toku uspostava etažnog zemljišnoknjižnog uloška. Uvidom u ZK izvod br. 2663 iz 2021. godine vidljivo je da za objekat u kojem je smješten područni ured u Grudama uspostavljen zajednički suvlasnički prostor, bez definisanog vlasnika.

U pisanoj informaciji o statusu vlasništva nad nekretninama navedeno je da se svi poslovni prostori koje koristi Zavod nalaze u stambeno-poslovnim zgradama u kojima nije izvršeno etažiranje, a prema prezentovanim podacima, poduzete su određene aktivnosti, međutim etažiranje, kao i upis prava vlasništva nisu okončani. Također, navedeno je da je u toku postupak etažiranje u Posušju i Grudama, dok je u Ljubuškom uspostavljen ZK, a postupak upisa prava korištenja je u toku.

U knjigovodstvenoj evidenciji evidentirani su građevinski objekti čija je nabavna vrijednost u Bilansu stanja na 31. 12. 2023. godine iskazana u iznosu od 3.199.443 KM, iako za nju Zavod ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili posjedu.

Preporuka:

- **osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja građevinskih objekata knjigovodstveno evidentiranih u poslovnim knjigama Zavoda.**

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 17.833.318 KM i odnose se na: kratkoročne tekuće obaveze (17.400.782 KM), obaveze prema zaposlenima (243.590 KM) i kratkoročna razgraničenja (183.946 KM).

Kratkoročne tekuće obaveze odnose se na: obaveze prema zdravstvenim ustanovama u iznosu od 11.032.930 KM (obaveze prema ugovornim zdravstvenim ustanovama i apotekama) i obaveze prema dobavljačima u iznosu od 6.367.852 KM. Prema prezentovanim podacima, od ukupno iskazanih obaveza prema ugovornim zdravstvenim ustanovama i apotekama iznos od oko 1.864.699 KM se odnosi na obaveze koje su starije od 12 mjeseci (obaveze prema bolnicama iz Republike Hrvatske). Zavod je u februaru 2022. godine dostavio prijedloge za otpis zastarjelih dugovanja svim bolnicama u Republici Hrvatskoj u kojima je navedeno da je uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju i analitičke kartice utvrđeno da su ove obaveze iz ranijih godina i da se smatraju zastarjelima, te da predlažu da se ova obaveze otpišu i isknjiže iz evidencija ustanova. Shodno tome, bolnica Sveti duh je otpisala i iz poslovnih knjiga isknjižila zastarjele obaveze u iznosu od 171.703 KM, kao i Zavod (obaveze iskazana u izvodu otvorenih stavki umanjene za otpisani iznos), dok za preostale ustanove nisu prezentovane povratne informacije.

Obaveze prema dobavljačima iskazane su u iznosu od 6.367.852 KM, a najvećim dijelom u iznosu od 5.960.908 KM odnose na obaveze prema FZZOIR-u, odnosno prema inozemnim nosiocima osiguranja, po osnovu paušalnih naknada nastalih po Ugovoru o socijalnom osiguranju između BiH i Hrvatske (paušal za period 2001. – 2012. godine) koje su na osnovu Odluke o uknjižavanju u bilansnu evidenciju troškova paušala sa Republikom Hrvatskom za period od 2001. - 2012. godine (u daljem tekstu: Odluka) knjigovodstveno evidentirane u bilansnu evidenciju u 2021. godini. Od ukupno iskazanih obaveza prema dobavljačima iznos od 5.960.908 KM (paušal sa Republikom Hrvatskom) odnosi na obaveze koje su starije od 12 mjeseci.

Od ukupno iskazanih obaveza prema dobavljačima (406.044 KM) putem izvoda otvorenih stavki na datum bilansa usaglašeno je 85%.

Obavljenom revizijom utvrđeno je da je uspostavljeno tzv. prebijanje obaveza i potraživanja po osnovu paušalnih naknada i knjigovodstveno evidentiranje prebijenih potraživanja i obaveza, zbog čega ne možemo potvrditi da su obaveze na datum bilansa po ovom osnovu realno iskazane.

FZZOIR je 23. 2. 2024. godine dostavio Zavodu Izvod za usaglašavanje stanja na 31. 12. 2023. godine. Uvidom u njega konstatovano je da su obaveze u knjigovodstvenoj evidenciji Zavoda po osnovu ino osiguranja iskazane manje za 564.425 KM, u odnosu na evidencije FZZOIR-a (6.525.333 KM⁴¹). Nije prezentovano da je Zavod poduzimao aktivnosti na usaglašavanju ovih obaveza sa FZZOIR-om (preporuka data u okviru tačke 6.2.1.2 Izvještaja).

⁴¹ Obaveze po osnovu stvarnih troškova iznose 299.419 KM, a po osnovu paušalnih naknada iznose 6.225.914 KM.

Obaveze prema zaposlenima, iskazane su u iznosu od 248.590 KM, a odnose se na: obaveze po osnovu plaće za decembar 2023. godine u iznosu od 158.370 KM (izmirene 8. 1. 2024. godine), obaveze za naknade troškova zaposlenih za decembar 2023. godine u iznosu od 20.100 KM, obaveze za naknade fizičkim osobama uključujući poreze i doprinose u iznosu od 11.841 KM (obaveze za rad u komisijama, obaveze po osnovu zaključenih ugovora o djelu, obaveze prema članovima Upravnog odbora) i ostale obaveze u iznosu od 58.279 KM (odnose se na obaveze za isplatu pomoći zaposlenicima usljed rasta cijena po Odluci direktora, koje su izmirene 10. 1. 2024. godine).

U okviru obaveza prema zaposlenima evidentirane su obaveze prema fizičkim licima u iznosu od 11.841 KM, što nije u skladu s Analitičkim kontnim planom za budžet i budžetske korisnike, koji je propisan i čini dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **obaveze za naknade prema fizičkim licima evidentirati u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

6.2.4 Popis imovine i obaveza

Direktor je 28. 12. 2023. godine donio Odluku o redovnom popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza sa stanjem na 31. 12. 2023. godine. Odlukom je predviđeno formiranje dvije komisije i to: Komisije za naturalni popis materijalne imovine, inventara, novca i vrijednosti u blagajni (u daljnjem tekstu: Komisija) i Centralne komisije za popis imovine, potraživanja i obaveza (u daljnjem tekstu: Centralna popisna komisija). Navedene komisije imenovane su Odlukama od 28. 12. 2023. godine.

Izveštaj o popisu imovine, potraživanja i obaveza Zavoda sačinila je Centralna popisna komisija 22. 2. 2024. godine, u kojem su objedinjeni podaci popisane imovine, potraživanja i obaveza. U prilogu Izveštaja Centralne popisne komisije nalazi se popisna lista sredstava predloženih za otpis ukupne nabavne vrijednosti 77.747 KM, otpisane 76.429 KM i sadašnje vrijednosti od 1.317 KM.

Izveštaj o popisu direktor je usvojio 21. 2. 2024. godine, a Upravni odbor je na njega dao saglasnost Odlukom od 22. 2. 2024. godine. Također, Upravni odbor 27. 2. 2024. godine donio je Odluku o otpisu stalnih sredstava na koju je Vlada ŽZH 9. 5. 2024. godine dala saglasnost.

Prema prezentovanoj dokumentaciji nakon obavljenog popisa stalna sredstva su rashodovana i isknjižena iz poslovnih knjiga. Rashodovana elektronska i elektronička oprema propisno je odložena, a iz dostavljene potvrde vidljivo je da je ovu opremu preuzelo preduzeće Hetronic d.o.o. i da se radi o dotrajalim i sredstvima koji više nisu za upotrebu. Osim toga, rashodovani klima uređaji (dva komada) donirana su Domu zdravlja Ljubuški o čemu je prezentovan Ugovor o darivanju.

U Izveštaju - Zapisnik o obavljenom redovnom naturalnom popisu materijalne imovine, inventara, novca i vrijednosti u blagajni, koji je Komisija sačinila 22. 1. 2024. godine navedeno je da je popis obavljen u četiri područna ureda i u sjedištu Zavoda, te konstatovano da uspoređujući stvarno stanje i stanje iskazano na popisnoj listi na 31. 12. 2022. godine (što može upućivati na to da su polazna osnova za popis bile popisne liste na 31. 12. 2022. godine) utvrđena je usklađenost u visokom procentu, ali su ipak utvrđene i određene neusklađenosti koje su navedene po područnim uredima. Kao neusklađenost navode se osnovna sredstva koja se ne nalaze u područnim uredima, jer su donirana, osnovna sredstva koja nisu zatečena tokom popisa na stanju, osnovna sredstva koja je zbog dotrajalosti i neispravnosti potrebno otpisati, osnovna sredstva koja su zatečena u prostorima, a koja se ne nalaze na pripadajućoj popisnoj listi, te ih je potrebno uvrstiti u popisnu listu. Navedeno također, upućuje da je polazna osnova za popis bila popisna lista na 31. 12. 2022. godine.

Uvidom u Izveštaj o popisu imovine, potraživanja i obaveza Centralne popisne komisije navedena su zbirna stanja: nabavne vrijednosti (4.627.725 KM), ispravaka vrijednosti (1.711.234 KM) i sadašnje vrijednosti stalnih sredstava (2.916.491 KM), ostalih potraživanja (183.946 KM), kratkoročnih obaveza (17.698.941 KM), izvora stalnih sredstava (2.916.491 KM), neraspoređeni višak prihoda i rashoda (9.371.379 KM) i sredstava rezervi (3.500.000 KM). Nije prezentovana druga dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo da je izvršen stvarni popis.

Iz prezentovane dokumentacije nismo mogli potvrditi da je izvršen popis građevinskih objekata (sjedište Zavoda i područni uredi), ostalih potraživanja (potraživanja za stvarne troškove i regresna potraživanja), obaveza prema dobavljačima, kao ni razgraničenja. Napominjemo da Komisija u svom Izvještaju nije konstatovala da Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili posjedu za građevinske objekte koje koristi.

Provedenom revizijom utvrdili smo da nije izvršen stvarni popis građevinskih objekata, potraživanja i obveza prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, zbog čega nije moglo biti izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem koje bi se utvrdilo popisom. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- **redovnim godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje građevinskih objekata, potraživanja i obveza, i uskladiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem, kako je propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH utvrđeno je da Izvještaj o novčanim tokovima predstavlja pregled priliva i odliva gotovine i gotovinskih ekvivalenata iskazanih u izvještajnom periodu.

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 70.924.195 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 65.892.990 KM, što je rezultovalo pozitivnim novčanim tokom u iznosu od 5.031.205 KM.

Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor Zavoda je 19. 12. 2022. dao saglasnost na Plan javnih nabavki za 2023. godinu (u daljnjem tekstu: Plan nabavki), kojim su definisane robe, usluge i radovi koji će biti predmet nabavke u 2023. godini. Tokom godine izvršene su tri izmjene i dopune Plana nabavki kojima je izvršena ispravka za dva postupaka u djelu procijenjene vrijednosti i datuma pokretanja, dok su istovremeno dodata tri postupaka (jedan konkurentski zahtjev vrijednosti 35.100 KM i dva direktna sporazuma vrijednosti 8.307 KM) ukupne vrijednosti 43.407 KM.⁴² Izvorni Plan nabavki, kao i sve izmjene i dopune, objavljene su na portalu javnih nabavki.

Procijenjena vrijednost planiranih javnih nabavki nakon izvršenih izmjena i dopuna iznosila je 1.175.908 KM. U skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, Zavod je donio Pravilnik o javnim nabavkama te je sistematizovao i popunio radno mjesto službenika za javne nabavke.

Pregled planiranih i provedenih postupaka, kao i revidirani uzorak, dat je u tabeli:

Vrsta postupka	Planirane nabavke*		Provedene nabavke		Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM
Otvoreni postupak	3	464.490	3	460.618	3	460.618
Direktni sporazum	43	249.269	28	101.834	12	66.106
Konkurentski zahtjev	6	187.200	2	61.180	2	61.768

⁴² Iskazane vrijednosti javnih nabavki su sa uključenim PDV-om

Vrsta postupka	Planirane nabavke*		Provedene nabavke		Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM
Pregovarački postupak bez objave obavještenja	2	274.950	2	274.950	2	274.950
UKUPNO	54	1.175.909	35	898.582	19	840.012

*Prema posljednjim izmjenama i dopunama Plana javnih nabavki za 2023. godinu

Najznačajnije odstupanje planiranih i provedenih postupaka nabavki odnosi se na neprovođenje sljedećih pojedinačnih postupaka ukupne procijenjene vrijednosti 111.150 KM i to: nabavka zajedničkih radova za rekonstrukciju krova na područnom uredu Ljubuški planirana je u junu putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda u ukupnom iznosu od 35.100 KM; nabavka radova obnove fasada na zgradama u područnim uredima Zavoda planirana je u julu putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda u ukupnom iznosu od 40.950 KM i nabavka mrežne opreme planirana je u maju putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda u ukupnom iznosu od 35.100 KM.

Prema izjavi odgovorne osobe, nabavka radova za rekonstrukciju krova na područnom uredu Ljubuški i nabavka radova obnove fasada na zgradama u područnim uredima Zavoda u 2023. godini, nisu pokrenute zbog neriješenih imovinsko-pravnih (suvlasničkih) odnosa između Zavoda i ostalih fizičkih i pravnih lica koji dijele prostorije stambeno-poslovnih objekata, dok nabavka mrežne opreme, koja se odnosi na realizaciju nadogradnje informatičkog sistema (LIS), nije pokretana, jer se sa implementacijom informatičkog sistema (LIS) krenulo tek u 2024. godini.

Na osnovu izvršenog uvida u uzorkovane postupke, konstatovano je sljedeće:

- Nabavka usluga održavanja informatičkog sistema SANUS planirana je Planom nabavki u iznosu od 222.000 KM putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, koji je pokrenut Odlukom o pokretanju postupka iz novembra 2023. godine. Postupak nabavke okončan je u maju 2024. godine, kada je potpisan dvogodišnji ugovor sa dobavljačem „Crvena nit“ d.o.o. Split ukupne vrijednosti 206.536 KM (od pokretanja do okončanja postupak je trajao šest mjeseci, a prema prezentovanim dokumentaciji razlog je pregovaranje cijena za održavanja ovog sistema budući da je dobavljač u inicijalnoj ponudi zahtijevao mjesečni iznos za održavanje od 8.790 KM, a pregovaranjem je postignuta cijena od 8.600 KM na mjesečnom nivou, odnosno dogovorena je za 23.500 KM više na godišnjem, u odnosu na dvogodišnji Ugovor zaključen 14. 10. 2021. godine).

Osim toga, nabavka usluga nadogradnje informatičkog sistema (LIS) planirana je Planom nabavki u iznosu od 52.650 KM putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja. Odluka o pokretanju postupka nabavke usluga nadogradnje informatičkog sistema (LIS) donesena je u maju 2023. godine. Postupak je okončan u decembru 2023. godine, kada je sa dobavljačem „Crvena nit“ d.o.o. Split potpisan ugovor (14. 12. 2023. godine) ukupne vrijednosti od 44.984 KM.

Predmetne nabavke izvršene su na osnovu člana 21. tačka c) Zakona o javnim nabavkama, kojim je definisano da u slučaju kada se iz suštinskih, dokazivih tehničkih ili umjetničkih razloga, ili iz razloga koji se odnose na zaštitu ekskluzivnih prava, ugovor može dodijeliti samo određenom dobavljaču. Prema prezentovanoj dokumentaciji, dobavljač „Crvena nit“ d.o.o. Split isključivi je vlasnik autorskih prava na softver SANUS (vlasnik izvornog koda) koji je implementiran u Zavodu, te je jedini koji može vršiti njegovo održavanje i nadogradnju (nadogradnja softvera SANUS u 2023. godini izvršena je kroz modul LIS). Navedene nabavke planirane su Planom nabavki za 2023. godinu. Finansijskim planom za 2023. godinu osigurana su sredstva za ove nabavke, a cjelokupna realizacija se odnosi na naredne godine. Na ovaj način izvršeno je preuzimanje obaveza iz tekuće godine na teret narednih godina u iznosu od 251.520 KM. Usvajanjem finansijskog plana stvaraju se pretpostavke i za usvajanje plana javnih nabavki, koji se odnosi na godinu za koju je donesen finansijski plan.

Sklapanje ugovora nakon provedenog postupka javne nabavke, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, odnosi se na period na koji se odnosi i finansijski plan (godina dana). **Na ovaj način Zavod je, u skladu sa odobrenim Planom nabavki za 2023. godinu, zaključio ugovore u decembru 2023. i maju 2024. godine u iznosu od 251.520 KM za koju nije imao odobren finansijski plan, što znači da nisu bila osigurana finansijska sredstva za realizaciju tih ugovora.**

- Nabava uredskog i štampanog materijala provedena je putem otvorenog postupka u skladu sa Odlukom o pokretanju postupka iz decembra 2023. godine. Predmetna nabavka planirana je u ukupnom iznosu od 54.990 KM za jednogodišnji period. Tendersku dokumentaciju preuzelo je 16 ponuđača a ponudu je dostavio samo jedan. Nakon provedene procedure, sa dobavljačem „Logotip“ d.o.o. Široki Brijeg, 1. 2. 2024. godine zaključen je ugovor ukupne vrijednosti 53.507 KM. Predmetna nabavka planirana je Planom nabavki za 2023. godinu. Finansijskim planom za 2023. godinu osigurana su sredstva za nabavku a cjelokupna realizacija ugovora se odnosi na 2024. godinu. **Na ovaj način Zavod je, u skladu sa odobrenim Planom nabavki za 2023. godinu, zaključio ugovor u 2024. godini za koju nije imao odobren finansijski plan, što znači da nisu bila osigurana finansijska sredstva za realizaciju tog ugovora.** Predmetna nabavka provedena je u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.
- Nabavka elektronskih čip zdravstvenih kartica, ribona i sredstava za čišćenje provedena je putem otvorenog postupka u skladu sa Planom nabavki. Predmetna nabavka započela je u martu 2023. godine u skladu s Odlukom o pokretanju postupka a ukupna procijenjena vrijednost nabavke iznosila je 292.500 KM. Tendersku dokumentaciju preuzelo je 14 ponuđača a ponudu su dostavila dva. Nakon provedene e-aukcije sa dobavljačem „Hertronic“ d.o.o. Grude zaključen je 1. 6. 2023. godine ugovor ukupne vrijednosti 290.382 KM. Najveći dio predmetne nabavke odnosi se na nabavku elektronskih čip kartica (213.993 KM) i nabavku ribona (75.757 KM). Realizacija predmetne nabavke izvršena je jednokratno u skladu sa zaključenim ugovorom a cjelokupan postupak proveden je u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Izvršen je uvid i u sljedeće najznačajnije provedene postupke iz 2023. godine: Nabavka računara provedena je putem otvorenog postupka a nakon okončane procedure sa dobavljačem „Hertronic“ d.o.o. Grude zaključen je ugovor vrijednosti 116.729 KM; Nabavka vakcina protiv sezonske gripe provedena je putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda a nakon okončane procedure sa dobavljačem „Pharma Maac“ d.o.o. Sarajevo zaključen je ugovor vrijednosti 40.730 KM. Uvidom u navedene postupke javnih nabavki utvrđeno je da su provedeni u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Također, izvršen je uvid i u konkurentski postupak nabavke goriva za službena vozila koji je planiran Planom nabavki za 2022. godinu odnosno Finansijskim planom za 2022. godinu. Odluka o pokretanju postupka donesena je u julu 2022. godine a na portalu je objavljena u decembru 2022. godine (iz razloga što je prethodni ugovor za predmetnu nabavku isticao u januaru 2023. godine). Nakon provedene procedure sa dobavljačem „Perišić“ d.o.o. Grude, zaključen je ugovor 16. 1. 2023. godine ukupne vrijednosti 21.038 KM, na period od godinu dana. **Na ovaj način Zavod je, u skladu sa odobrenim Planom nabavki za 2022. godinu, zaključio ugovor u 2023. godini za koju, u trenutku donošenja odluke o pokretanju postupka, nije imao odobren finansijski plan i osigurana finansijska sredstva za realizaciju tog ugovora.**

Plan javnih nabavki nije sačinjen na realnim osnovama budući da su u njega uvrštene nabavke za koje nisu ispunjeni preduslovi za pokretanje i provođenje postupaka (prema datoj izjavi određene javne nabavke nisu pokrenute, jer nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi i implementacija informatičkog sistema otpočela je u 2024. godini).

Usvajanjem finansijskog plana stvaraju se pretpostavke i za usvajanje plana javnih nabavki, koji se odnosi na godinu za koju je donesen finansijski plan. Sklapanje ugovora nakon provedenog postupka javne nabavke, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, odnosi se na period na koji se odnosi i finansijski plan (godinu dana).

Zavod nije blagovremenog pokretao postupke javnih nabavki nakon kojih je zaključio ugovore o javnim nabavkama (za nabavku usluga održavanja informatičkog sistema SANUS, nabavku usluga nadogradnje informatičkog sistema LIS, nabavku uredskog i štampanog materijala) ukupne ugovorene vrijednosti 305.027 KM, čija realizacija će biti u idućoj fiskalnoj godini, za koju nije imao odobren finansijski plan, što znači da nisu osigurana finansijska sredstva za realizaciju dijela zaključenih ugovora. Također, postupak nabavke goriva predviđen Planom javnih nabavki za 2022. pokrenut je u decembru 2022. godine, nakon kojeg je zaključen ugovor u januaru 2023. u vrijednosti od 21.038 KM, s rokom realizacije od godinu dana. To nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Preporuka:

- *Plan javnih nabavki sačinjavati na realnoj osnovi i blagovremeno pokretati postupke javnih nabavki kako bi se realizacija ugovora vršila u tekućoj fiskalnoj godini za koju su finansijskim planom osigurana sredstva.*

8. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu Zavod je 14. 8. 2024. godine dostavio komentar, bez dodatne dokumentacije.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi sa: knjigovodstvenim evidentiranjem poslovnih događaja proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju; iskazanim građevinskim objektima; uspostavljanjem jedinice za internu reviziju; popisom građevinskih objekata, potraživanja i obaveza; javnim nabavkama usluga održavanja sistema SANUS, usluga nadogradnje informatičkog sistema, i nabavkom uredskog i štampanog materijala; vođenjem evidencija o radnom vremenu; neusklađenosti kantonalnog zakona sa federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, te utvrđivanjem osnova kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama; obračunom i isplatom jubilarnih nagrada; i primjenom odredbi Zakona o zdravstvenom osiguranju u dijelu planiranja i izdvajanja sredstava zakonske rezerve.

Obrazloženja nisu prihvaćena jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, za šta dajemo sljedeća pojašnjenja:

- vezano za knjigovodstveno evidentiranje poslovnih događaja proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju navedeno je da se ono odnosi na evidentiranje pruženih zdravstvenih usluga od zdravstvenih ustanova sa kojima Zavod ima zaključen ugovor za 2023. godinu za osobe koje nisu osiguranici Zavoda i koje svoja prava ostvaruju po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju koje BiH ima zaključene sa drugim državama. Države ugovornice imaju obavezu izmiriti troškove nastale u zdravstvenim ustanovama u BiH, koje najčešće kasne i po nekoliko godina. U vezi međusobnog prebijanja obaveza i potraživanja po osnovu paušalnih naknada, navedeno je da se Zavod vodio preporukom Ureda za reviziju iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Zavoda za 2021. godinu⁴³ u kojoj nije navedeno da se troškovi paušalne naknade ne mogu prebijati, te da je knjiženje smatrao ispravnim. Osim toga, navedeno je da je Zavod potraživanja za stvarne troškove na 31. 12. 2023. godine evidentirao na odgovarajuće pozicije, a fakture zaprimljene od SKBM-a koje se odnose na inoosiguranike liječene u BiH evidentirane su na poziciji troškova i obaveza prema zdravstvenoj ustanovi u kojoj je pružena usluga.

⁴³ Uspostaviti odgovarajuću knjigovodstvenu evidenciju i na propisanim bilansnim pozicijama evidentirati potraživanja i obaveze, odnosno prihode i rashode proizašle iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, u skladu sa Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka iz Izvještaja za 2021. godinu data je na osnovu utvrđenih nalaza prilikom obavljanja revizije za 2021. godinu i u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima. Odnosila se na evidentiranje potraživanja i obaveza, odnosno prihoda i rashoda proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju na propisanim bilansnim pozicijama, u skladu sa Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH. Skrećemo pažnju na to da ovim propisima nije predviđeno prebijanje nastalih potraživanja i obaveza. Primjenom modaliteta prebijanja obaveza i potraživanja nije moguće ispuniti zahtjev Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH u dijelu poštovanja principa modificiranog načela nastanka događaja. Osim toga, u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, jedno od računovodstvenih načela na kojima se zasniva računovodstvo budžeta jeste i načelo pojedinačnog iskazivanja poslovnih događaja.

U vezi navoda da su zaprimljene fakture od SKBM-a, koje se odnose na inoosiguranike liječene u BiH, evidentirane na poziciji troškova i obaveza prema zdravstvenoj ustanovi u kojoj je pružena usluga, skrećemo pažnju na to da je revizijom utvrđeno da Zavod nije u svojoj knjigovodstvenoj evidenciji iskazao obaveze i povezane rashode po osnovu stvarnih troškova nastalih u 2023. godini.

- U vezi s popisom građevinskih objekata, potraživanja i obaveza, i usklađivanjem knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, navedeno je da je na 31. 12. 2023. godine, u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i odlukama direktora, Zavod proveo popis imovine i obaveza s ciljem da se utvrdi njihovo stvarno stanje, te da se u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Imenovana komisija izašla je na teren i izvršila popis imovine u područnim uredima i direkciji, sačinila izvještaj o popisu, utvrdila viškove i manjkove, te ih dostavila na razmatranje tijelu nadležnom za razmatranje rezultata popisa. Također, navedeno je da popis osnovnih sredstava pruža tačne, istinite i pouzdane informacije na 31. 12. 2023. godine.

Obrazloženje ne možemo prihvatiti s obzirom na to da je da nije prezentovana dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo da je izvršen stvarni popis građevinskih objekata, potraživanja i obaveza prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, zbog čega nije moglo biti izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem koje bi se utvrdilo popisom. To nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

- U obrazloženju koje se odnosi na neblagovremeno pokretanje postupaka nabavke usluga održavanja sistema SANUS, usluga nadogradnje informatičkog sistema, i nabavke uredskog i štampnog materijala, navedeno je da Zavod ovu primjedbu smatra neosnovanom. Naime, u Izvještaju finansijske revizije za 2019. godinu isticano je da bi se sukcesivne nabavke, koje se odnose na period od jedne godine, trebale realizovati u toj godini. Plan javnih nabavki donosi se po donošenju finansijskog plana, u decembru tekuće godine za narednu godinu, te ni u jednom trenutku nije bilo situacije da nije donesen finansijski plan, odnosno da nisu predviđena sredstva za navedene izdatke. Navedeno je i da su ove nabavke sukcesivne prirode, da su planirane, provedeni postupci nabavke su u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, i da nije bilo potrebe za dodatnim količinama, odnosno zaključivanjem aneksa ugovora. Navedeno je da nakon konsultacija sa savjetodavnom pomoći Agencije za javne nabavke nije bilo sporno da se postupak pokrene u jednoj godini, a okonča u drugoj uz uslov da su sredstva za nabavku planirana u budžetu ugovornog tijela u obje godine, jer je ponekad nemoguće predvidjeti sami tok postupka javne nabavke, odnosno da je zbog žalbi moguće da traju više mjeseci ili čak i godinu. Predmetne nabavke su planirane u planovima javnih nabavki i finansijskim planovima Zavoda, a postupci su provedeni u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i preporukama Agencije za javne nabavke. Osim toga, navedeno je da se nabavka usluga održavanja informatičkog sistema SANUS provodi putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja na period od dvije godine, i da je kod ovakvih postupaka bitno osigurati suštinski sadržaj (održavanje sistema i dostupnost izvornog koda).

U ovom postupku u pravilu učestvuje jedan ponuđač te, s obzirom na to da se vrše pregovori, postoji neizvjesnost u pogledu trajanja postupka, kao i njegovog okončanja.

Ističemo da je revizijom utvrđeno da nisu blagovremeno pokrenuti ovi postupci javnih nabavki, nakon kojih su zaključeni ugovori čija realizacija će biti u idućoj fiskalnoj godini, za koju nije bio odobren finansijski plan, što znači da nisu osigurana finansijska sredstva za realizaciju dijela zaključenih ugovora. Skrećemo pažnju na to da se usvajanjem finansijskog plana stvaraju pretpostavke za usvajanje Plana javnih nabavki koji se odnosi na godinu za koju je donesen finansijski plan. Zaključivanje ugovora nakon provedenog postupka javne nabavke, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, odnosi se na period na koji se odnosi i finansijski plan (godinu dana). Osim toga, neblagovremenim pokretanjem postupaka javnih nabavki i planiranjem sredstava u budžetu ugovornog tijela na način kako je navedeno u komentaru ne osigurava se najefikasnije korištenje javnih sredstava u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

- **Vezano za vođenje evidencija o radnom vremenu u komentaru je navedeno da je Zakonom o radu Županije Zapadnohercegovačke propisano da je poslodavac dužan voditi evidenciju o radnicima i drugim osobama angažovanim na radu i da evidencija mora sadržavati podatke o početku i završetku radnog vremena, smjenama i druge podatke o prisutnosti na radu. U skladu s tim Zavod je donio Odluku o radnom vremenu kojom je propisan početak i kraj radnog vremena, kao i pauza, te obaveza vođenja evidencije zaposlenika Zavoda. U evidencijama o radu upisuju se dolasci i odlasci, a u koloni napomene upisuje se rad na terenu, službeni put, te eventualni raniji ili kasniji dolasci i odlasci s posla, ili prekovremeni rad i druga relevantna evidencija. Zavod je istaknuo da se pauza ne upisuje jer Zakonom o radu Županije Zapadnohercegovačke nije propisano njeno evidentiranje. Osim toga, navedeno je da je ovim Zakonom propisano da će način vođenja evidencija propisati kantonalni ministar, koji Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite Županije Zapadnohercegovačke nije donijelo.**

Revizijom je utvrđeno da evidencije o radnom vremenu sadrže podatke o prisutnosti na radu, ali ne sadrže podatke o početku i kraju radnog vremena, ukupnom radnom vremenu, prekidima, niti korištenju pauze. Evidencije se ne vode u skladu sa Zakonom o radu Županije Zapadnohercegovačke i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu, zbog čega ne možemo potvrditi njihovu vjerodostojnost.

- **U vezi sa primjenom odredbi Zakona o zdravstvenom osiguranju u dijelu planiranja i izdvajanja sredstava zakonske rezerve navedeno je da je Zavod prilikom donošenja Finansijskog plana primjenjivao odredbe utvrđene Zakonom o zdravstvenom osiguranju i izdvojio sredstva u obaveznu rezervu u visini od 5% u Finansijskom planu za 2023. godinu.**

Revizijom je utvrđeno da Zavod nije ispoštovao zakonsku obavezu planiranja i izdvajanja sredstava zakonske rezerve u skladu s članom 106. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Naime, Zavod je u Finansijskom planu planirao sredstva rezervi u skladu sa Zakonom o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, a nije izdvojio, niti planirao sredstva zakonske rezerve u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

Osim navedenog, u vezi sa građevinskim objektima iskazanim u poslovnim knjigama Zavoda u komentaru je navedeno dodatno obrazloženje zašto Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili posjedu za građevinske objekte, a odnosi se na to da nije završen postupak legalizacije zgrade i konačnog upisa u vlasništvo objekata koje koristi Zavod, kao i na to da je ovaj problem prisutan u cijeloj FBiH. U komentaru se ističe da je problem jedino moguće riješiti u saradnji sa osnivačem, i da Zavod ima dovoljno pravne osnove da upiše vlasništvo nad ovim objektima.

Također, u komentaru su dostavljena dodatna obrazloženja koja se odnose na neusklađenosti kantonalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti sa federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti u dijelu ugovaranja usluga zdravstvene zaštite i planiranja sredstva za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova u finansijskom planu Zavoda, kao i dodatna obrazloženja za utvrđivanje osnova kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama shodno Zakonu o zdravstvenom osiguranju.

Navedeno je da je Ustavom Federacija BiH propisano da oblast zdravstva spada u podijeljenu nadležnost između Federacije i kantona, i da kantoni imaju isključivu nadležnost nad implementacijom socijalne politike o pružanju usluga socijalne zaštite. Kantoni u svojoj nadležnosti imaju ovlasti donošenja zakona o zdravstvenoj zaštiti, a na nivou Županije Zapadnohercegovačke donesen je Zakon o zdravstvenoj zaštiti. Ovim Zakonom nije propisana obaveza provođenja javne nabavke za dodjelu ugovora zdravstvenim ustanovama, a propisan je način investicijskog ulaganja u zdravstvene ustanove kojima je osnivač ili suosnivač navedeni kanton. U konačnici, navedeno je da je sve to u nadležnosti osnivača Zavoda i da na donošenje ovih propisa Zavod ne može uticati. Također je navedeno da vlada kantona utvrđuje i donosi odluku o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama za pružanje usluga zdravstvene zaštite, koje Vlada Županije Zapadnohercegovačke nije utvrdila, te da na donošenje ovih propisa Zavod ne može uticati.

Uvažavajući navedeno, ističemo da je upravo zbog razloga koji su obrazloženi u komentaru skrenuta pažnja na neusklađenost ovih zakona i nedonošenje osnova kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama od Vlade Kantona, u skladu sa ISSAI-jem 2706 – Tačke za isticanje pitanja i tačke za ostala pitanja u izvještaju nezavisnog revizora, i ne utiče na dato mišljenje.

Za obračun i isplatu jubilarnih nagrada u komentaru nije izraženo neslaganje, nego je dostavljeno dodatno obrazloženje u kojem je navedeno da je Zakonom o radu Županije Zapadnohercegovačke propisana obaveza donošenja Pravilnika o radu, kojim je uređen obračun plaća i ostalih prava koja proizlaze iz radnog odnosa. Pravilnikom o plaćama definisano je pravo na jubilarne nagrade zaposlenicima Zavoda za neprekidni staž, a rješenje o dodjeli donosi direktor na zahtjev zaposlenika. Osnovica za obračun i isplatu je mjesečna neto plaća pomnožena sa koeficijentom broja godina rada u Zavodu, a u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o primjeni zakona o porezu na dohodak izvršen je obračun i uplata poreza i doprinosa na jubilarne nagrade. Navedeno je i konstatovano u Izvještaju.

U komentaru koji se odnosi na uspostavljanje jedinice za internu reviziju navedeno je da će se u narednom periodu izvršiti njeno popunjavanje.

Općeniti navodi u komentaru koji se ne odnose na utvrđene nalaze u Nacrtu izvještaja nisu uzeti u razmatranje.

Reviziju Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke obavio je revizorski tim u sastavu: Merima Čerkez – voditeljica tima, i Ante Čović – član tima.

Voditeljica tima

Merima Čerkez s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju
zavoda, fondova i agencija

Marijana Milićević s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

Identifikacijski broj: 4 2 7 2 1 1 3 1 3 0 0 0 2

Šifra po kvalifikacijskoj djelatnosti: 8 4 0 0

Ministarstvo Zdravstva rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke

Nadležno ministarstvo

Zavod za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke

Potrošačka jedinica-glava

Grude

Sjedište potrošačke jedinice

 Pojedinačni obrazac

 Konsolidirani obrazac

Organizacijski broj:

Operativni broj: 1 2

Funkcionalni kod:

Fond:

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA

Razdoblje izvješćivanja od 01. 01. do 31. 12. 2023. godine

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Postotak (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2 + 17 + 35)	200	73.028.000,00	70.924.195,00	60.569.734,00	-2.103.805,00	97,12
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3 + 7 + 9 + 11 + 13 + 14 + 15 + 16)	201	70.875.000,00	68.447.861,00	58.099.827,00	-2.427.139,00	96,58
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća (od 4 do 6)	202	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203					
5	711200	Porezi na dobit poduzeća	204					
6	711900	Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i osoba, pravnih osoba iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih osoba iz oblasti igara na sreću i ostalih poduzeća	205					
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7 = 8)	206	70.875.000,00	68.447.861,00	58.099.827,00	-2.427.139,00	96,58
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	70.875.000,00	68.447.861,00	58.099.827,00	-2.427.139,00	96,58
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (9 = 10)	208	0,00	0,00	0,00	0,00	
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209					
11	714000	Porez na imovinu (11 = 12)	210	0,00	0,00	0,00	0,00	
12	714100	Porez na imovinu	211					
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212					
14	716000	Porezi na dohodak	213					
15	717000	Prihodi od neizravnih poreza	214					

16	719000	Ostali porezi	215					
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18 + 26 + 34 + 35)	216	2.153.000,00	2.476.334,00	2.469.907,00	323.334,00	115,02
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika (od 19 do 25)	217	173.000,00	144.270,00	88.482,00	-28.730,00	83,39
19	721100	Prihodi od nefinancijskih javnih poduzeća i finansijskih javnih institucija	218					
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	173.000,00	144.270,00	88.482,00	-28.730,00	83,39
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220					
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221					
23	721500	Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	222					
24	721600	Prihodi od privatizacije	223					
25	721700	Prihodi na temelju premije i provizije za danu garanciju	224					
26	722000	Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga (od 27 do 33)	225	1.980.000,00	2.332.064,00	2.381.425,00	352.064,00	0,00
27	722100	Administrativne pristojbe	226					
28	722200	Sudske pristojbe	227					
29	722300	Komunalne naknade i pristojbe	228					
30	722400	Ostale proračunske naknade i pristojbe	229					
31	722500	Naknade i pristojbe po federalnim zakonima i drugim propisima	230					
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	231	1.930.000,00	2.318.391,00	2.172.575,00		
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	50.000,00	13.673,00	208.850,00	-36.327,00	
34	723000	Novčane kazne	233					
35	777000	Drugi tekući prihodi	234					
36		PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 37 do 42)	235	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIJ/0!
37	731100	Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	236					
38	732100	Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	237				0,00	#DIJ/0!
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada	238					
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova	239					
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240					
42	733100	Donacije	241					
43		RASHODI (44 + 47 + 48 + 58 + 67 + 75 + 80)	242	72.148.000,00	68.992.911,00	59.049.263,00	-3.155.089,00	95,63

44	611000	Plaće i naknade troškova djelatnika (45 + 46)	243	2.400.000,00	2.060.659,00	1.949.368,00	-339.341,00	85,86
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	1.900.000,00	1.624.590,00	1.566.920,00	-275.410,00	85,50
46	611200	Naknade troškova djelatnika	245	500.000,00	436.069,00	382.448,00	-63.931,00	87,21
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	230.000,00	172.162,00	164.501,00	-57.838,00	74,85
48	613000	Izdatci za materijal, sitni inventar i usluge (od 49 do 57)	247	62.266.000,00	62.650.432,00	53.359.456,00	384.432,00	100,62
49	613100	Putni troškovi	248	15.000,00	1.766,00	2.346,00	-13.234,00	11,77
50	613200	Izdatci za energiju	249	50.000,00	28.738,00	34.138,00	-21.262,00	57,48
51	613300	Izdatci za komunikaciju i komunalne usluge	250	60.000,00	58.000,00	55.898,00	-2.000,00	96,67
52	613400	Nabava materijala i sitnog inventara	251	8.655.000,00	8.436.535,00	7.748.040,00	-218.465,00	97,48
53	613500	Izdatci za usluge prijevoza i goriva	252	25.000,00	20.921,00	22.826,00	-4.079,00	83,68
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	15.000,00	9.619,00	15.819,00	-5.381,00	64,13
55	613700	Izdatci za tekuće održavanje	254	120.000,00	106.918,00	104.431,00	-13.082,00	89,10
56	613800	Izdatci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	100.000,00	59.995,00	167.034,00	-40.005,00	60,00
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	53.226.000,00	53.927.940,00	45.208.924,00	701.940,00	101,32
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (od 59 do 66)	257	3.052.000,00	3.060.437,00	2.495.948,00	8.437,00	100,28
59	614100	Tekući transferi drugim razinama vlasti	258					
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	2.920.000,00	3.007.354,00	2.455.379,00	87.354,00	102,99
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	50.000,00	42.380,00	38.780,00	-7.620,00	84,76
62	614400	Subvencije javnim poduzećima	261	12.000,00	10.703,00	1.789,00	-1.297,00	89,19
63	614500	Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	262				0,00	#DIJ/0!
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263					
65	614700	Tekući transferi u inozemstvo	264					
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	70.000,00				
67	615000	Kapitalni transferi (od 68 do 74)	266	1.200.000,00	1.049.221,00	1.079.990,00	-150.779,00	87,44
68	615100	Kapitalni transferi drugim razinama vlasti	267	1.200.000,00	1.049.221,00	1.079.990,00	-150.779,00	87,44
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268					
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269					
71	615400	Kapitalni transferi javnim poduzećima	270					
72	615500	Kapitalni transferi privatnim poduzećima i poduzetnicima	271					
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272					
74	615700	Kapitalni transferi u inozemstvo	273					
75	616000	Izdatci za kamate (od 76 do 79)	274	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIJ/0!
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275					
77	616200	Izdatci za inozemne kamate	276					

78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277				0,00	#DIJ/0!
79	616500	Izdatci za kamate vezane za dug po danim garancijama	278					
80	600000	Tekuća proračunska rezerva	279	3.000.000,00			-3.000.000,00	0,00
81	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 - 43)		280	880.000,00	1.931.284,00	1.520.471,00	1.051.284,00	219,46
82	TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA		281					
83	PRIMITCI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)		282	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIJ/0!
84	811100 (osim 811122 i 811123)	Primitci od prodaje stalnih sredstava	283					
85	811200	Primitci od prodaje federalnih robnih rezervi	284					
86	811900	Ostali kapitalni primitci	285					
87	821000	IZDATCI ZA NABAVU STALNIH SREDSTAVA (od 88 do 93)	286	880.000,00	261.679,00	420.718,00	-618.321,00	29,74
88	821100	Nabava zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287					
89	821200	Nabava građevina	288		0,00			
90	821300	Nabava opreme	289	280.000,00	152.120,00	262.778,00	-127.880,00	54,33
91	821400	Nabava ostalih stalnih sredstava	290					
92	821500	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	291					
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	600.000,00	109.559,00	157.940,00		
94	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (87 - 83)		293	880.000,00	261.679,00	420.718,00	-618.321,00	29,74
95	NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 - 94)		294	0,00	1.669.605,00	1.099.753,00	1.669.605,00	#DIJ/0!
96	TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI		295					
97	PRIMITCI OD FINACIJSKE IMOVINE (od 98 do 104)		296	0,00	0,00	0,00		
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim razinama vlasti	297					
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298					
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima	299					
101	813400	Primitak sredstava na temelju učešća u dionicama javnih poduzeća	300					
102	813500	Primitak sredstava na temelju učešća u dionicama privatnih poduzeća i u zajedničkim ulaganjima	301					
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302					

104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvo	303					
105	822000	IZDATCI ZA FINACIJSKU IMOVINU (od 106 do 112)	304	0,00	0,00	0,00		
106	822100	Pozajmljivanje drugim razinama vlasti	305					
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima	306					
108	822300	Pozajmljivanje javnim poduzećima	307					
109	822400	Izdatci za kupovinu dionica javnih poduzeća	308					
110	822500	Izdatci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309					
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310					
112	822700	Pozajmljivanje u inozemstvo	311					
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINACIJSKE IMOVINE (97 - 105)	312	0,00	0,00	0,00	0,00	
114		TRANSAKCIJE U FINACIJSKIM OBVEZAMA	313					
115		PRIMITCI OD ZADUŽIVANJA (116 + 120)	314	0,00	0,00	0,00		
116	815000	Primitci od dugoročnog zaduživanja (117 + 118 + 119)	315	0,00	0,00	0,00		
117	815100	Zajmovi primljeni kroz Državu	316					
118	815200	Primitci od inozemnog zaduživanja	317					
119	815300	Primitci od domaćeg zaduživanja	318					
120	814000	Primitci od kratkoročnog zaduživanja (121 + 122 + 123)	319	0,00	0,00	0,00		
121	814100	Zajmovi primljeni kroz Državu	320					
122	814200	Primitci od inozemnog zaduživanja	321					
123	814300	Primitci od domaćeg zaduživanja	322					
124	823000	IZDATCI ZA OTPLATE DUGOVA (od 125 do 130)	323	0,00	0,00	0,00		#DIJ/0!
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz Državu	324					
126	823200	Vanjske otplate	325					
127	823300	Otplata domaćeg zaduživanja	326	0,00	0,00		0,00	#DIJ/0!
128	823400	Otplata unutarnjeg duga	327					
129	823500	Otplata duga po danim garancijama	328					
130	823600	Otkup duga	329					
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 - 124)	330	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIJ/0!

132		UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT (95 + 113 + 131)	331	0,00	1.669.605,00	1.099.753,00	1.669.605,00	
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134 + 143 + 149 + 156 + 166 + 173 + 180 + 187 + 194 + 203)	332	73.028.000,00	68.992.911,00	59.049.263,00	-4.035.089,00	0,00
134	01	Opće javne usluge (od 137 do 142)	333	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, financijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334					
136	012	Strana ekonomska pomoć	335					
137	013	Opće usluge	336					
138	014	Osnovno istraživanje	337					
139	015	liR Opće javne usluge	338					
140	016	Opće javne usluge n. k.	339					
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340					
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih razina vlasti	341					
143	02	Obrana (od 144 do 148)	342	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
144	021	Vojna obrana	343					
145	022	Civilna obrana	344					
146	023	Inozemna vojna pomoć	345					
147	024	liR Obrana	346					
148	025	Obrana n. k.	347					
149	03	Javni red i sigurnost (od 150 do 165)	348	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150	031	Policijske usluge	349					
151	032	Usluge protupožarne zaštite	350					
152	033	Sudovi	351					
153	034	Zatvori	352					
154	035	liR Javni red i sigurnost	353					
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354					
156	04	Ekonomski poslovi (od 157 do 165)	355	4.290.000,00	3.167.747,00	2.302.959,00	-1.122.253,00	0,00
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	4.290.000,00	3.167.747,00	2.302.959,00		
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357					
159	043	Gorivo i energija	358					
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359					
161	045	Transport	360					
162	046	Komunikacije	361					

163	047	Ostale industrije	362					
164	048	II E Ekonomski poslovi	363					
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364					
166	05	Zaštita okoliša (167 + 172)	365	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
167	051	Upravljanje otpadom	366					
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367					
169	053	Smanjenje zagađenosti	368					
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369					
171	055	II R Zaštita okoliša	370					
172	056	Zaštita okoliša n. k.	371					
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (od 174 do 179)	372	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
174	061	Stambeni razvoj	373					
175	062	Razvoj zajednice	374					
176	063	Vodosnabdijevanje	375					
177	064	Ulična rasvjeta	376					
178	065	II R Stambeni i zajednički poslovi	377					
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378					
180	07	Zdravstvo (od 181 do 186)	379	68.738.000,00	65.825.164,00	56.746.304,00	-2.912.836,00	0,00
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380					
182	072	Izvanbolničke usluge	381					
183	073	Bolničke usluge	382					
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383					
185	075	II R Zdravstvo	384					
186	076	Zdravstvo n. k.	385	68.738.000,00	65.825.164,00	56.746.304,00		
187	08	Rekreacija, kultura i religija (od 188 do 193)	386	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387					
189	082	Usluge kulture	388					
190	083	Usluge emitiranja i nakladništva	389					
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390					
192	085	II R Rekreacija, kultura i religija	391					
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392					
194	09	Obrazovanje (od 195 do 202)	393	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394					
196	092	Srednje obrazovanje	395					

197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396					
198	094	Visoko obrazovanje	397					
199	095	Obrazovanje koje nije definirano razinom	398					
200	096	Pomoćne usluge u obrazovanju	399					
201	097	liR Obrazovanje	400					
202	098	Obrazovanje n. k.	401					
203	10	Socijalna zaštita (od 204 do 212)	402	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
204	101	Bolest i hendikepiranost	403					
205	102	Starost	404					
206	103	Nasljednici	405					
207	104	Obitelj i djeca	406					
208	105	Nezaposlenost	407					
209	106	Stanovanje	408					
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409					
211	108	liR Socijalna zaštita	410					
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411					

U Grudama, _____

Marija Sabljic _____

Certificirani računovoda

M.P.

Dana 13.03.2024. _____

Broj dozvole: _____

Vilson Crnjac _____

Rukovoditelj

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo zdravstva rada i socijalne skrbi
Nadležno ministarstvo

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE ZHŽ Grude
Potrošačka jedinica - glava

Grude
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4272113130002

Identifikacioni broj

84.30

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

12

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2023. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	1	2	3	4	5	6
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	30.704.697	25.489.547	120,46
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	29.989.998	24.958.794	120,16
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	183.946		
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	530.753	530.753	100,00
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006			
8	210000	Zalihe materijala i robe	007			
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008			
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009			
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	2.916.491	2.432.010	119,92
12	011000	Stalna sredstva	011	4.627.725	3.785.447	122,25
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	1.711.234	1.353.437	126,44
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	2.916.491	2.432.010	119,92
15	020000	Dugoročni plasmani	014			
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015			
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016			
18	031000	Vrijednosni papiri	017			
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019			
21	09	Dugoročna razgraničenja	020			
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	33.621.188	27.921.557	120,41

Kontrolni broj: 10296675811205

* 1 0 2 9 6 6 7 5 8 1 1 2 0 5 *
str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procent (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	17.833.318	14.434.578	123,55
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	17.400.782	14.257.700	122,04
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025			
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	248.590	176.878	140,54
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027			
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	183.946		
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029			
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030			
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031			
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032			
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	15.787.870	13.486.979	117,06
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	2.916.491	2.432.010	119,92
37	520000	Ostali izvori sredstava	035			
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	3.500.000	3.500.000	100,00
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	9.371.379	7.554.969	124,04
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038			
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	33.621.188	27.921.557	120,41

Grude, 13.03.2024.

Mjesto i datum

SABLJIĆ (IVAN) MARIJA

Certifikovani računovođa

Vilson Crnjac

Rukovodilac

CR-6731/5

Broj dozvole

M.P.

039/663-111

Kontakt

Kontrolni broj: 10296675811205

str. 2 od 2

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo zdravstva rada i socijalne skrbi

Nadležno ministarstvo

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE ZHŽ Grude

Potrošačka jedinica - glava

Grude

Sjedište potrošačke jedinice

4272113130002 *

Identifikacioni broj

84.30

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

12

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci: Konsolidovani obrasci:

*158454854808

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Period izvještavanja od 1.1.2023. do 31.12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4	
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	70.924.195
2	710000	Prihodi od poreza	451	68.447.861
3	720000	Neporezni prihodi	452	2.475.834
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	500
5	740000	Kapitalni transferi	454	
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	0
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	
9		Finansiranje (10+11+12)	458	0
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	70.924.195
14		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	65.631.311
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	2.093.882
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	172.643
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	63.364.786
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	
20	615000	Kapitalni transferi	468	
21	616000	Izdaci za kamate	469	
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	261.679
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	261.679
24		Finansiranje (25+26)	472	0
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	65.892.990
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	5.031.205
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	24.958.793
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	29.989.998

Grude, 13.03.2024.

Mjesto i datum

SABLJIĆ (IVAN) MARIJA

Certifikovani računovoda

Vilson Crnjac

Rukovodilac

CR-6731/5

Broj licence

M.P.

039/663-111

Kontakt

Kontrolni broj: 158454854808

str. 1 od 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE ŽUPANIJE ZAPADNOHERCEGOVAČKE
Trg Herceg Bosne 1 88340 Grude

Datum: 14. kolovoza 2024. godine
Broj: 01-37-2514-2/24

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA ZAVODA

Ova Izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s Vašom financijskom revizijom **Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke za 2023. godinu**, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li financijska izvješća daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za proračunske korisnike o računovodstvu i financijskom izvještavanju u javnom sektoru. Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, financijske transakcije i informacije, prikazane u financijskim izvješćima Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informirali):

Financijska izvješća

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu financijskih izvješća u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i financijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i financijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovi nenaplativih potraživanja, preuzetih obveza i osiguranja imovine.
- Poduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prijevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.

- 1 -

- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštivanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijska izvješća.
- Nabave roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i osiguravanja najbolje kvalitete nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tijekom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijska izvješća.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentirane u finansijskim izvješćima.

Omogućili smo Vam sljedeće:

- Pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji za koje smatramo da su relevantni za pripremu finansijskih izvješća.
- Pristup svim sudskim sporovima u tijeku, pokrenutim protiv Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke i koje je pokrenuo Zavod za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke te procjenu ishoda tih sporova.
- Pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama.
- Dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije.
- Neograničen pristup osobama u Zavodu za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo Vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo Vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prijevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu utjecati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo,
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prijevara može imati značajan učinak na finansijska izvješća.

Odgovorna osoba:
Vilson Crnjac, dipl. iur.

